birlik

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ BİRLEŞİN!

Türkiye Sosyalist İşci Partisi Merkez Organı

PAZARTESİ GÜNLERİ ÇIKAR / 5 MART 1979 / Fiyatı : 10 Lira / SAYI : 3

8 MART

DÜNYA KADINLAR GÜNÜ



TSİP «Demokratik Hak ve Özgürlükler İçin» İzmir Toplantısı Yapıldı

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi' nin yurt düzeyinde yapmayı programladığı «Demokratik Hak ve Özgürlükler İçin» toplantılarının ilki İzmir'de 25 Şubat 1979 Cumartesi Eşrefpaşa Düğün salonunda yapıldı. Demokratik Hak ve Özgürlüklerin ciddi bir tehdit altında bulunduğu koşullarda salon dolmuştu ve coşkuluydu.

Açış konuşmasını İl Başkanı Turgut Koçak yaptı. Koçak konuşmasında, demokrasi güçleri arasında, demokratik hak ve özgürlüklerin korunup geliştirilmesi mücadelesinde güç ve eylem birliğinin kaçınılmaz olduğuna dikkati çekerek demokrasiye yönelik saldırıların üstesinden ancak elbirliği ile gelinebileceğini belirtti.

Daha sonra TSİP MYK üyesi Veli Gürcan bir konuşma yaparak, acil demokrasi görevinin, demokratik güçlerin kitlesel varlığını mücadelede somutlamak olduğuna işaret etti ve TSİP'in bu yöndeki olumlu politikalarına değinerek, lafa gelince birlik ve beraberlikten, fazlasıyla sözedenlerin aynı tutumlarını pratik içinde de sürdürmeleri gerektiğini belirtti.

Gecede ayrıca sanatçılar, halk ozanları ve SGB korosu çeşitli gösteriler yaptılar.

Salonu dolduran kalabalık halk topluluğu demokratik sloganları coşkuyla dile getirdi. «Yaşasın Sosyalist Vietnam!» şiarı hep birlikte haykırıldı. Demokratik hakların her şart altında korunması için mücadele edileceği sık sık dile getirildi.

Artan Belediye Gelirleri Emekçilere Yükleniyor

Bütçe'nin gürültüsü arasında Belediye gelirlerini yeniden düzenliyen yasa da meclislerden geçip kesinleşti. Mahalli yönetim organlarının mali ve idari özerkliğe kavuşturulması ötedenberi demokratik bir taleptir. Ancak bu yönde atılmış bir adım henüz yoktur. Getirilen yasa ile belediyelerin mali özerkliğe kavuşacaklarını ummak bile fazlaca iyimserlik sayılmalıdır.

Belediyelere pek az ek gelir kaynağı gösterilmektedir. Yapılan daha çok, varolan belediye gelirlerinin oranını yükseltmekten ibarettir. Yeni gelir kaynakları ise daha çok emekçi halk kesimlerinin çevresinden seçilmiştir.

Otobüsle seyahat edenler % 10 belediye rusumu ödemek zorunda kalacaklar, tıpkı sinema seyircilerinin ödediği gibi. İşletme sahiplerine yüklenir görünen bu kaynağın asıl anlamı budur. Petrol tüketicisi durumunda olan oto sahiplerinden vergi alınacak. Bu petrole zammın bir başka adı değil de nedir? Tabela vergisi alınacak, Bu, makarna paketlerinde tabela payını gösteren etiketlere rastlıyacağımızın işaretidir.

Belediye gelirlerinin getireceği yeni mali yükler emekçilerin sırtına bindirilecektir.

Yargıtay TÖB-DER Kongresine Yapılan İtirazı Reddetti

21-24 Ağustos 1978 tarihinde yapılan kongresinde örgütün birliğine ters tutum içinde bulunan bazı grupların mahkemeye götürdükleri ve TÖB-DER kongresini iptal ettirmek istedikleri biliniyor. Birlik ve Dayanışma grubunun başını çektiği bu girişimler daha önce Ankara 4. Asliye Hukuk mahkemesince reddedilmişti.

Ne ki, Birlik ve Dayanışma grubu, alışkanlık haline getirdiği veçhile, örgütün iradesi de reddetse, mahkeme de reddetse, hatasını sonuna kadar sürdüreceğini göstermiş, 4. Asliye hukuk hakimliğinin kararına Yargıtay'a götürmüştü.

Birlik ve Dayanışma grubunun açtığı davayı reddeden Yargıtay 4. Hukuk dairesi mahkeme kararını onaylayarak, örgüt yıkıcılığının son «yasal umudunu» da boşa çıkarmıştır.

Gültekin Gazioğlu yönetimi TÖB-DER Kongresi'nin iradesinin somutlanışıdır. Yargıtay kararı, bu iradeye saldırıya yeltenenlerin son umutlarının da havaya uçması olarak, oradan karar bekliyenlere bir ders, örgütünün birliğinin güçlendirilmesi için başlangıç olmalıdır.

Teoman Öztürk'ün Başbakana Mektubu

TMMOB BAŞKANI TEOMAN ÖZTÜRK TÖB-DER'İN ARANMASI VE BAZI YÖNETİCİLERİN GÖZALTINA ALINMASIYLA İLGİLİ OLARAK BAŞBAKAN BÜLENT ECEVİT'E BİR MEKTUP GÖNDERDİ.

MEKTUBUN METNİ ŞÖYLEDİR:

«21.2.1979 Çarşamba günü Türkiye Eğitim Emekçilerinin mesleki, demokratik örgütü olan TÖB-DER'in bir kısım güvenlik kuvvetlerince kuşatılarak arandığı ve TÖB-DER yöneticilerinin aynı gece saat 23.00'e kadar gözaltına alındığı öğrenilmiştir.

Demokrat, ilerici kişi ve kuruluşlara yöneltilen faşist cinayet ve saldırılar sürerken, bu saldırıların sorumlularının planlarını uygularken TÖB-DER gibi demokrasi ve özgürlükten yana bir kuruluşa karşı izlenen bu tutum örgütümüz tarafından son derece üzücü bir olay olarak değerlendirilmiştir.

Kanımızca özgürlüklerin korunup geliştirilmesi, toplumun demokratikleştirilmesi, demokratik kuruluşları, ilerici ve demokrat kişileri baskı altına almaktan değil; faşizme karşı tutarlı bir şekilde mücadele etmekten geçmektedir.

Konuyla ilgilenmenizi ve bu yanlış uygulamaların önlenmesini dilerim.

Maocu Aydınlık Yeni İz Peşinde

Televizyon okumaya çağırdı. «Bilinmiyen Sol Aydınlık'ta» Solun bilinmiyeni hangisidir? Kim sol hakkında yanlış bilgilere sahiptir de Aydınlık gazetesini okuyunca bilgisini artırmış olacak?!

MİT raporlarını birbirine ekleyip makale haline getiren Nazlı Ilıcak'ın dışında maocuların bu yeni oyununa ilgi duyanlar da olacaktır. Çünkü MİT içinde bir miktar kadrolar değişmiştir ve bunların yeni bilgilere ihtiyacı olabilir! Ayrıca sıkıyönetim «yumuşak» görünmekten kurtulmak istemekte ve bunun şartlarını hazırlamaktadır. Buna maocu olupta karınca kararınca katılmamak olmaz. Kaldı ki maoculuğun bir görevi de muhbirliktir. Bu da eski bir alışkanlıktır, vazgeçmek olmaz.

Dünyanın her yanında maocu grupların gizli istihbarat örgütleriyle ve özel olarak CİA ile işbirliği halinde çalıştıkları belgeleriyle saptanmıştır. Örneğin İran'da bugün «ifadesine başvurulmak üzere» köşe köşe aranan SAVAK ajanlarının pek çoğunun maocu şefler olduğunu bilmiyen yok gibidir. Türkiye'deki uzantılarını da artık çok kimse yakından tanıyor olmalıdır.

Şimdi maocu Aydınlık gazetesi solun değişik kesimlerine koku almakta hassas olan burnunu sokmaya çalışıyor. Bunu ne bir gazetecilik merakı, ne de bir traj endişesiyle yapıyor. Amaçlanan, provokasyonlar hazırlayıp gericiliğin ve baskı güçlerinin işini kolaylaştırmak, maoculuğu ve özellikle TİKP'i, eğer şimdiye kadar olmamışsa, burjuvazinin gözünde meşrulaştırmaktır.

Bu girişimin bu yanıyla başarılı olacağından kimsenin kuşkusu yoktur. Ancak öbür yanını, demokrasi güçlerini provokasyona getirip tuzağa düşürme yanını boşa çıkarmak için, maoculuğa ve bu akıma hayır hah davrananlara karşı da uyanıklığı elden bırakmamak gerekir.

Yayıncılara Kelepçe Vurulmayacak! Ya Yayınlara?

İstanbul sıkıyönetim komutanlığı, yayın suçları (!) nedeniyle tutuklu veya göz altında bulundurulan yayıncılara kelepçe vurulmayacağını açıkladı. Tabii bunun da «lüzum görülen haller» gibi, her hali içeren bir tamamlayıcı yanı da var.

Yine de «iyi» (!)

Ancak yayıncılarla yayınlar birbirlerinden ayrılmaz olaylardır. Bu nedenle eğer yayın dünyası hoşgörülmek isteniyor veya bu izlenim yaratılmak amaçlanıyorsa, kelepçenin yayıncılara olduğu kadar, onların yayınlarına da layık görülmemesi gerekmektedir.

Çünkü bugün İstanbul'da basılmakta ve dağıtılmakta olan pek çok sol yayın sıkıyönetim komutanlığınca yasaklanmış, dağıtımı engellenmiş ve hatta bu yayınları bulundurduğu için bir kısım yurttaşlar gözaltına alınmıştır.

Dolayısıyla yayın dünyası üzerindeki baskılar ve engellemeler, özellikle sola dönük olarak yoğunlaştırılmıştır. Yayınları okuyanların da, taşıyanların da artık bu olanağı kaybettikleri düşünülürse, yayıncıların yayıncılıklarının bir anlamı kalmayacağı, yayınsız yayıncılara bir ayrıcalık tanınırsa bunun pek bir şey ifade etmiyeceği anlaşılır.

Bütün yayınlar üzerindeki yasaklama ve kısıtlamalar son bulmadıkça kelepçenin büyüğü yayıncıların boynunda olacaktır.

Yığınsallaşmak Bilim ve Coşkuyla işe Koyulmaktan Geçer

AHMET KAÇMAZ

«Sıkıyönetim»e rağmen terörü tırmandırma taktiği ısrarlı olarak sürdürlüyor. Bilerek ya da rastgele insanlar katlediliyor, herkese parmak ısırtan, gangster filmlerindekileri aratmayacak soygunlar tertipleniyor. Son olarak İstanbul Cerrahpaşa soygunu teröristlerin sıkıyönetime meydan okuyan, sıkıyönetimin teröre kâr etmeyeceğini kanıtlama girişimidir. Güpegündüz haftanın en kalabalık gününde, şehrin en civcivli semtlerinden birinde soyguncular tam profesyonelce ve cana kıymaya zerre kadar tereddüt etmeksizin 15 küsür milyonluk bir soygun yapıyorlar. Ve adım başında emniyet görevlilerinin, Jandarmanın, sıkıyönetim kuvvetlerinin kaynaştığı bir şehirde yakalanmadan kaçmayı başarabiliyorlar. Sanırız emperyalist metropollerin mafia elebaşları bile, «bizden de ustaları varmış!» demişlerdir. Bu soygun, ihtimaldir ki, Türkiye'de bir polis devleti, bir faşist diktatörlük kurmak isteyenlerin son derece ustaca ve kanımızca eğitimden geçmiş ekipler kullanarak düzenledikleri bir tertiptir. Faşist terörün tırmandırdığı her olaydan sonra olduğu gibi bu olaydan sonra da temel hak ve özgürlükleri kısıtlayıcı başka uygulamlara başvurmak için elverişli ortam yaratabilmek istenmektedir.

Görünürdeki şikayetlerine rağmen MC'ciler olup bitenlerden son derece memnundurlar. AP Senato seçimlerini genel seçimlere dönüştürme çabası içindedir. Çünkü sosyal demokrasi büyük bir süratle yıpranmıştır. Sosyalistlerin ilericilerin, samimi demokratların tüm uyarılarına kulaklarını tıkayan sosyal demokrasi tarihsel miyopluğunu adeta bir kere daha kanıtlama çabası içindedir. Kendi bindiği dalı kesmekte ve dalın kopması yakınlaştıkça kesme işlemine daha da hız vermektedir. Baştan kara ekonomi politikası ülkeyi MC dönemlerinden de beter bir zamlar, yoklar, kuyruklar diyarı haline döndürmüştür. Emperyalist metropollerin Türkiye'ye karşı son derece açık olan oyalayıcı ve bağımlılığı pekiştirmeye yönelik politikaları bir türlü kavranmak istenmemekte, devamlı akıntıya kürek çekilmekte ve basiretsizlik üzerine basiretsizlik örnekleri verilmektedir.

Ekonomik bakımdan Türkiye'nin eriştiği noktada artık sosyal demokrasinin de yapacağı kalmamıştır. Ve bu gerçek tarafımızdan defalarca dile getirilmiştir. Ama, ekonomik bunalımı daha da derinleştirmek için sosyal demokrasiden daha basiretsiz davranılamazdı. Kredi bulabilmek için ABD emperyalizmiyle uzlaşmayı azamiye çıkarmak, istenileni sağlamadığı gibi, emperyalist mepropoller dışındaki kredi imkanlarını büyük ölçüde kısıtlamıştır. Ve sanayisi büyük ölçüde ithal girdilerine bağımlı olan Türkiye'de pek çok malın üretimi durmuştur.

Sosyal demokrasinin sermayeyi kollayıcı politikası, sermaye çevrelerini de memnun etmiştir. MC'nin ekonomiyi batağa götürmesinden sonra CHP'ye «teveccüh» eden tekelcilerin bir bölümü, sosyal demokrasinin de çaresiz kaldığını gördükçe yeniden «muhafazakâr» alternatiflere yönelmektedir. Ve anti-demokratik girişimlere daha da hız verilmesi için fetvalar çıkarmaya devam etmektedirler. Egemen güçler halka kemer sıktırıcı tedbirlerin sosyal demokrasi vasıtasıyla bir an önce aldırılmasından ve bunu sağlayabilmek için de demokratik hak ve özgürlüklerin yine sosyal demokrasi eliyle ortadan kaldırılmasından sonra, iktidarın, olup bitenler sonunda yeniden itibar kazanmış MC'cilere devredilmesini planlamaktadırlar.

CHP'nin Hükümet'i kurmasından çok önceleri söylediklerimiz bir bir çıkmaktadır. Üstelik de beklenilenden çok daha büyük bir hızla. Bir zamanlar CHP'ye «umut» bağlamış olan kitleler, sosyal demokrasinin de kendileri için çözüm olmadığını, olamayacağını anlamaktadırlar. Bu elbetteki olumlu bir gelişmedir. Ama bir şartla: *Sosyal demokrasiden kopan yığınlar, ondan daha ileri bir siyasete, kısacası sosyalist harekete yönelebiliryorsa.!* Aksi halde, bu olup bitenlerden çok önceleri işaret etmiş olduğumuz tehlike başgösterir. Sosyal demokrasiden hayır gelmeyeceğini gören emekçi kitlelere, onların kendi hareketini sürükleyecek bir alternatif gösterilemezse, kitlelerin tepkileri bu alternatifin öncülüğünde örgütlü mücadeleye kanalize edilmezse, faşistlere, demokrasi düşmanlarının tümüne yeniden «gün» doğabilir!

İşte şimdi bu tehlike iyice başgöstermiştir. Çünkü hiç olmazsa sosyal demokrasinin işbaşına gelmesinden bu yana geçen süre içinde asıl yapılması gerekenlerin hemen hiçbirisi yerine getirilmemiştir, getirilememektedir.

Son dönemlerde yapılan belediye seçimlerinin sonuçları bir hayli ilginçtir. CHP devamlı kaybetmektedir. Üç beş belediye başkanı seçiminden genel hüküm çıkarmak elbette doğru olmaz. Belediye başkanı seçimine etkiyen çeşitli faktör olduğu gibi, seçim yapılan yerlerin toplamı da genelleme yapmaya yetmez. Ama gün gibi aşikâr olan, halkın CHP'ye tepki duyduğudur. Zamlardan, kuyruklardan, yoklardan ve faşist terörün önünün alınmamasından bunalan halkın CHP' den memnun olması için de sebep yoktur.

Ancak bizler açısından, bu seçimlerin ortaya çıkardığı bir ilginç görünüm daha vardır. Seçimler, genellikle CHP-AP ya da CHP MC kutuplaşmasını sergilemektedir. Yani sosyal demokrasinin yönetime gelmesinden bu yana 1 yılı aşkın süre geçtiği ve kitleler sosyal demokrasiden de soğumaya başladıkları halde onlara sosyal demokrasinin daha ileride bir alternatif götürmek mümkün olmamıştır. Yapılan seçimlere sosyalistler hemen hiç katılmamakta, katıldıklarında da cüzi oylar almaktadırlar. Böyle olunca da, *bir kısım* mütereddit seçmen için aktüel şartlar ağır basmakta, geçmişte MC' cilerden yılmış olduğu halde, CHP'den bezmiş olmanın sonucu yeniden MC'cilere yönelme istidadı gösterebilmektedir. CHP'ye umut bağlayanlar, sosyal demokrasinin de kendilerine çözüm olmadığını bizzat yaşayarak görmekte, ama sosyalistler kendilerine yeterince ulaşmadıkları, onlara yol göstermedikleri için, meseleyi kavrayamamakta ve bilinçsizliğin güdüsüyle yeniden yüzgeri edebilmektedirler.

İlericiler, yurtseverler, samimi demokratlar, bilhassa sosyalistler, ufuktaki tehlikeyi artık görmek zorundadırlar. Kitleler, şöyle veya böyle tekelciliğe hizmet eden burjuva siyasetinin kendilerine çözüm getirmediğini, getirmeyeceğini yaşamakta, görmektedirler. Bu nedenle de yeni arayışlar içine girmektedirler. Onlara ulaşmak, onlara yol göstermek onları kendi yarınları için mücadeleye seferber etmek, onları örgütlü iktidar mücadelesinin yapı taşları haline getirmek, ilk başta sosyalistlerin görevidir. Sosyalistler, hızla yığınsallaşmak hedefini gerçekleştirmek zorundadırlar. Bu, içinde bulunduğumuz şartlarda, önemi çok büyük olan tarihsel bir misyondur.

Bu noktada, sosyalist hareketin birliği elbette ki tayin edici bir rol oynar. Bugün örgütlü birliğini sağlamış olan bir sosyalist hareketin, yığınların büyük ilgi ve sempatisini kazanacağı açıktır. Ve kendilerine yığınsallaşmak hedefini koyan, bu görevin tarihi önemini kavrayan sosyalistler, sosyalist birlik uğruna yürüttükleri çabalara daha da hız vermekle yükümlüdürler.

Ancak sosyalist birlik için çalışmalar sürerken, kitlelerin aranışlarına da yol göstermek şarttır. Bunun da yolu, Partinin güçlendirilmesinden, Partinin yığınlara maledilmesi için olanca yaratıcılığın ve fedakârlığın seferber edilmesinden ge-

(Devamı 14. Sayfada)



Hep Aynı Kapıya

HÜSEYİN HASANÇEBİ

«Onarım bütçesi» yürürlüğe girdi. Onarılmak istenen kuşku yok ki tekellerin durumudur. Onların yaralarını sarmadan sosyal demokrasi işlevini yerine getirmiş olmayacaktır.

Ancak «onarım bütçesi» minareyi çalmadan hazırlanmış bir kılıftır. Minareye uyup uymayacağı bu yüzden kuşkuludur. Şimdi bu kuşku emperyalistlerin kapılarında kendini dindirmeye, gönül rahatlığına dönüşmeye çalışıyor.

Ama pek şansı yok. Guadelupe patronları son yıllarda çek defterlerini istemiyerek de olsa rafa kaldırmış bulunuyorlar. Çünkü artık dünyanın dört bir yanında «küçük tasarruf» eğilimleri güçlendiği için emperyalistlerin de tuzu pek kurumuyor.

Bunun için dünyanın ekvatorunu yeniden ve bir sıcak savaş şeridi olarak çizebilmek yönünde çabalar yoğunlaştırıldı. Buradan beklenen soluk da çıkmayacağı için «Türkiye ekonomisinin kurtarılması» emperyalizmin kendisini korumak ve kurtarmak çabalarıyla bütünleşmek zorundadır.

O halde «acil yardım» servisinde Türkiye'ye ilk elden yatak bulunamıyacaktır. Her girişim batılı patronlarca IMF kapısına yöneltiliyorsa bu, kendi ayağıyla gelen Türkiye'yi oyalamak ve daha gerici tercihlere yönelmek için planlanan bir operasyonu işaret eder.

Bütçe genel kalıplarıyla buna uygundur da, siyasal çerçeve üzerinde biraz daha oynanmalıdır. Emperyalizm, Türkiye'ye ve dolayısıyla kendisine yardım edebilmek için, verdiği tek bir kuruşta emekçilerin gözünün bulunmamasını ister. Bunun güvencesini görmek ister!

«Kendini düzelt de gel» demesi veya bunu söyleyen kapıları ısrarla göstermesi sosyal demokrasinin ısrarıyla çakıştığında «Türkiye kurtulmuş» olacaktır! Bu yoldan «kurtulmuş» olan ülke örneği yeryüzünde pek boldur!

Böyledir ama Türkiye'de sosyal demokrasinin gösterdiği «kurtuluş» yoluna itibar edenler günden güne azalıyor. Yeni kurtuluş perspektiflerini kovalıyan emekçi yığınlar IMF penceresinden görünen siyasal çerçeveye sığar mı?

Sosyal demokrasi bütün gücüyle sığdırmaya çalışıyor. Sıkıyönetim destekli hükümet uygulamaları ekonomik alanda kemerlere, siyasal alanda temel hak ve özgürlüklere tırmanmak istiyor. Öylesine yaşanmaz hale getirilen koşulları emekçilerin sindirmesi mümkün değildir.

Öyleyse sosyal demokrasi giderek daha net tercihlere yönelmek zorunda kalacaktır. Önümüzdeki dönemde bunun, demokrasiden büsbütün rahatsız olma biçiminde somutlanması ihtimali kuvvetlidir.

Kitlelerin demokratik özlemleri CHP'yi zorladıkça bir paradoks da yerini gerçek görüntüye terkediyor. CHP-MC düellosunda işe, giderek daha fazla oranda seyirciler katılıyor. Düellonun tarafları giderek değişecektir ve bundan son tahlilde demokrasi güçleri kazançlı çıkacaktır.

CHP'nin kâr hanesine ne girip, ne çıkacak?.. Bunu şimdilik bilmiyoruz!..

Demokratik Haklar

Sıkıyönetimin ikinci iki aylık dönemine girildi. Bu dönemin bir öncekinden daha «sıkı» olacağı ilk uygulamalardan kendini gösteriyor. Bunda sıkıyönetim üzerine açılan tartışmaların önemli bir rolü olmalı. Gerçi görünürde hükümet, ya da genel kurmay çevreleri AP'nin ve MHP'nin demagojilerinden etkilenmemişlerdir ama esasda, onların da bir ölçüde haklı olduklarını teslim eden bir pratiğe yönelme eğilimleri giderek güçlenmekte ve hatta somutlanmaktadır.

Başka türlü bir gelişmeyi, kimi sosyal demokrasi hastalığına yakalanmış demokratlar ve ilericiler dışında bekleyen de yoktu. Yapılan uygulamaların genel bir değerlendirmesi bile, solun ve genel olarak demokrasi güçlerinin hedef alındığını göstermeye yetiyor. Yeni olan, bu yöndeki uygulamaların derinleştirilmesi, yaygınlaştırılması ve dozunun artırılmasıdır. Hatta söylemek olanağı vardır ki, her yönlü uygulama ve artan provokasyonlar, esasında baskının daha ileri biçimlerinin uygulanması için elverişli sosyal ve psikolojik koşulları sağlamak için bir hazırlık niteliğindedirler.

TÖB-DER genel merkezine yapılan baskın ve Genel Başkan Gültekin Gazioğlu ile bir kısım yöneticilerin gözaltına alınması, hükümetin müsamahası ve hatta yol göstermesi sonucu girişilmiş bir uygulamadır ve geleceğe ilişkin bazı «ipuçları» da vermektedir. Derneklerin saat 23.00'den itibaren kapalı tutulmaları zorunluluğu, Dernek yöneticilerinin isimlerinin ve adreslerinin sıkıyönetimce istenmesi, dernek faliyetlerinin dernek binaları dışında yapılmasının yasaklanması, demokratik faaliyetin önüne hiç de küçümsenmeyecek engeller konması demektir. Böylece asli demokratik güçlerle emekçi kitleler, hatta örgüt tabanları arasına belli bir mesafe sokan öncü güçleri tecrit etmek ve buradan, baskıların bu «sivri» uçlara kolayca yöneltilmesinin koşullarını elde etmektir murat.

Yayın yasaklarının daha da koyulaşması, sıkıyönetimi koşulsuz desteklemeyen günlük basına kadar uzanması —böyle bir gazete henüz yok ama— mümkündür. Çünkü koyu bir suskunluk içinde olan basın, bunca yayın yasağını görmezlikten gelen basın, ucu kendisine dokunduğunda feryat etse bile bir yararı olmayacak. Ve demokrasi güçlerinin boş bıraktığı alandan, müsamahanın değil, baskının sızacağına dair oldukça zengin deneylerimiz olmalıdır.

Bütün bunlardan sosyal demokrasinin sorumlu olduğunu görmezlikten gelenlerle, sosyal demokrasinin ve sıkıyönetimin rotasına umut bağlayanlar, emekçilerin özlem ve taleplerinin önüne dikilen engeller olarak bugün ve gelecekte değerlendirmeye tabi tutulacaklardır.

Katil Kovalayanlar Yorulur

Bazı olayların failleri yakalanıyor. Cinayet sanığı olarak yakalananların hemen tamamı MHP çevresinden, faşist örgütlerden veya ülkücü yuvalarından çıkıyor. Bu arada bir «denge» gözetildiği için ara sıra, THKPMLC-ZXM!? gibi, bazen de kendi örgütlerinden «solcular» yakalayıp sosyal demokrasinin namusunu temize çıkarıyorlar! Ama kitleler önünde sosyal demokrasi başladığı yerden daha geri bir noktada, arkasından davet beklercesine biraz daha gerilemeye hazır bir konumda bulunuyor. Ve polis arşivlerinden rastgele sayfalar çeviriyor ve katil kovalıyor. Yakaladığının, bireyin eylem alanı içinde reklamını yapıyor, hem cezası 17 yaş sınırında kesiliyor, hem de katil, açık bağlantılarından soyutlanıp adaletin himmetine veriliyor. Tabii bu arada esas katillerin korunması, açığa çıkmalarının önlenmesi için titiz bir çaba da esirgenmiyor.

Sosyal demokrasi iki şeyi birden kavramak ve gereğini yapmak zorundadır. Bu, onun sözüne sadakatinin değil, doğrudan kendi çıkarlarının da gereğidir. Bunlardan biri, faşizmle demokrasi arasında bir denge olamayacağıdır. Faşizmin varlık koşulu, demokrasinin her biçiminin toplumsal yaşamdan kovulmasına dayanır. Demokrasiyle faşizmi bir arada tutmak, faşizmi boğmak demektir. Faşizmle demokrasiyi bir arada tutacağını ummak ise, demokrasiyi faşizmin dişlerine sunmak anlamına gelir.

Kavranacak ikinci ve en önemli olay, faşizmin, katiller guruhu değil, doğrudan bir siyasi ve askeri örgütlenme olduğudur. Türkiye'de faşist hareketin bunu sağlayıp sağlamadığı değil, bu yönde olup olmadığıdır önemli olan. Bu nedenle hü-

kümetin her şeyden önce, yakaladığı katillerin arkasındaki ilişkiler yumağına ilgi duyması gerekir. Faşizmin bir örgütlenmesinin bulunduğunu, bunun siyasal yönünün legalitesinin olduğunu, ama bunun faşizmi meşrulaştırmaya yetmeyeceğini ispat etmeden, yani faşist örgütlenmelerin üzerine gitmeden, faşizme karşı mücadele eden halk güçlerinin taleplerine cevap verilmiş olmayacaktır.

Bunu sıkıyönetimden beklemek ise, hükümet için bir gaflet oluyor ve olacaktır. Çünkü bugün Türkiye'de önde gelen dertler ekonomiktir, ekonomik dertler ise, tekelcilerindir. Bu nedenle tekelcilerin esas tercihi emekçi haklarına saldırmak, emeğin taleplerini ezmektir. Bu tercih, uygulamaların bütüne damgasını vurma istidadı gösteriyor. Demokrasi mücadelesinin gelecekte alacağı biçimler ve bu biçimler içinde siyasi hareketlerin konumu da bu noktaya bağlı olarak ortaya çıkacaktır.

Köy-Koop Kongresi Sosyal Demokrasiye Ders Olmalıdır

Köy-Koop içindeki sürtüşmeler, örgütün daha çok ekonomik bir örgüt olmasından ötürü kamuoyunun geniş ilgisinin dışında gelişerek kongreye ulaştı. Üretici köylülüğün örgütlendiği demokratik halk kooperatiflerinin büyük bir çoğunluğunu bün yesinde toplayan ve güçlü bir ekonomik örgüt olarak kendini gösteren Köy-Koop'un, vardığı bu aşamada çeşitli çıkar gruplarının ilgisini çekmesi kaçınılmaz olmuştu. Kaldı ki, ekonomik darboğaz içindeki tekellerin, güçlü bir ekonomik örgütü bir talan ambarı olarak görmeleri de olağandı.

Köy-Koop'un gücüne ve niteliğine karşı girişilen saldırının DİSK veya TÖB-DER içinde girişilmiş olan, Maden-İş bünyesinde geliştirilmekte olan saldırılarla yakın bir bağı ve benzerliği vardır. Sağ sosyal demokrat siyasi merkezin demokratik kitle örgütlerinde başlattığı ve merkezi bir plana göre yürütülen operasyon, diğerlerinde olduğu gibi, Köy-Koop'da da demokratik güçlerin ve emekçilerin direnciyle karşılaştı. Birlik' den tasfiye edilmeye çalışılanların güçlerinin emekçi kitlelerden, tasfiye edenlerin ise, sosyal demokrat merkezden kaynaklandığını en iyi gösterecek olan, örgütün kongresi olacaktı.

Böyle oldu. Geçtiğimiz hafta Ankara'da toplanan Köy-Koop kongresinde örgüt taban birimleri tercihlerini örgütün birliğini ve emekçi ve demokratik karakterini koruma yönünde kullandılar. Baskılara ve hükümet olanaklarının vaadler olarak delegelerin önüne sürülmesine rağmen emekçi köylülüğün tem silcileri gerçek kurtuluşlarının başka bir perspektifte olduğunu kavramış olduklarından bizans oyunlarına itibar etmediler. Ve bu, bir şeyi daha, emekçi köylülüğün diri bir toplumsal dinamik olarak gelecekteki rolüne hazır olduğunu gösterdi. Sol sosyal demokratların ve sosyalistlerin etkinliğiyle oluşturulan yeni yönetim, hem örgütün birliğinin ve hem de demokratikliğinin somutlanması olmuştur.

Ve Köy-Koop'un, salt ekonomik bir örgüt olduğu için sosyal demokrasinin ve gericiliğin saldırıları karşısında çöküp dağılacağını veya teslim olacağını umanlar, örgütlerin güç ve niteliklerinin, dayandıkları sınıf ve zümrelerin durumlarından kaynaklandığını hesaba katmadıkları için böylesi tercihler karşısında da şaşırıp kaldılar.

«Onarım Bütçesi» Kabul Edildi

1979 yılı bütçesi 213 red oyuna karşılık 228 evet oyu ile kabul edilerek yürürlüğe girdi.

1979 yılı bütçesi Maliye Bakanı tarafından Meclise yeni bir anlayışın ve yaklaşımın ürünü olarak sunuldu veya böyle gösterilmek istendi.

Bütçe hazırlık aşamasından da bildiğimiz gibi, yeni bütçenin eski bütçelerden biçim ve mantık olarak hiç bir farkı yok. Bütün bütçeler, denk olma, kamu gelirlerini ve yatırımlarını artırma, enflasyonu önleme ve para arzını düşürme, ihracatı ve döviz gelirlerini artırıp cari harcamaları (personel giderleri dışında) kısma, gelir dağılımında bir «denge» kurma iddiasıyla ortaya çıkarlar.

Dolayısıyla ve mantığı değişmediği için, 1978 ve daha önceki yılların gündeme getirdiği rakamlar üzerinde oynanarak hazırlanan 1979 yılı bütçesi de aynı iddiaları taşıyor. Ama iddianın nitelikle uyum içinde olması gerekir ki, bu zaten hükümetten beklenmiyordu.

Bütçenin hacminde %2,8'lik bir artış olmuştur. Bu, cari fiyatlara göre daha dar bir bütçedir ve genel olarak kemerlerin sıkılmasını öngörmektedir. Ama kemerler örneğin askeri harcamalar alanında 103 milyar lira ile, sıkılmamıştır. Cari harcamalardaki artış %67 gibi görünüyor ve bu kamu personeline gidecek imajı veriliyorsa da, katsayı artışı ile bu alanda kemerler sıkıldığından, toplumsal anlaşma ile kamu kesimindeki işçilerin ücret artışları kontrol altına alındığından ve hatta bazı artışlar inatla ödenmediğinden çalışanlara değil, başka harcamalara gidecektir (kurumların kendi harcamalarına vb.)

Bütçenin bu «dar» kapsamını, IMF'nin ve dış kredi kaynaklarının zorlayacağı ve çatlatacağı muhakkaktır. Öngörülen vergi tasarıları gerçekleşmeyeceğine göre, kaynaklar da öngörüldüğü gibi, bulunamayacaktır. Ödemeler dengesi daha da açığa büyüyecektir. Bütün bunlar ekonominin yeni yükler üretmesine, bu yükleri omuzlayacak kesimlerin aranmasına götürecektir.

Emekçileri daha kötü yaşam koşullarıyla yüzyüze gelmek gibi bir yakın gelecek bekliyor kuşkusuz ve bunun gerektirdiği mücadele görevleri de.

TİP Kongresi Sosyalist Birlik Sorununa Kayıtsız Kaldı

ÇAĞATAY ANADOL

Türkiye İşçi Partisi'nin 2. Kongresi, Şubat'ın son haftasında İstanbul'da yapıldı. Kongre'de bulunanlar, TİP'in sosyalist hareket içinde izleyegeldiği **«kendi dışındakileri yok sayma»** politikasından vazgeçme eğiliminde olmadığını bir kere daha gördüler. Bir kere daha açığa çıktı ki, ne TİP yönetimi, ne de delegelerin büyük çoğunluğu **sosyalist birlik** meselesine önem vermiyorlar. En azından Türkiye'de böyle bir meselenin varlığından habersiz görünmeyi yeğliyorlar!

Oysa daha iki ay önce yapılan Türkiye Sosyalist İşçi Partisi İkinci Kongre'sindeki TİP Genel Başkanı Behice Boran'ın Konuşması, ülkemizde sosyalist hareketin vakit yitirmeksizin birliğe kavuşması gereğini kavrayan ve bu talebi dile getiren işçi ve emekçileri, sol potansiyeli bir ölçüde umutlandırmıştı. Ama TİP Kongresi böylesi umutlara kapılmanın yersiz olduğunu gösterdi.

TSİP Kongre'sinde konuk olarak konuşan B. Boran aynen şöyle demişti:

> «Niyetim, karamsar, karanlık bir tablo çizmek değil. Görünümde, işçi sınıfı hareketi parçalanmış da olsa, işçi sınıfı hareketi, bütününde ve özünde çok güçlü birleşme, birliğe kavuşma, tekleşme tohumları taşıyor ve bu tohumları geliştiriyor. Türkiye İşçi Partisi, hiçbir zaman, ne 1971'den önce ne sonradan kurulduğundan beri, sol kanat içinde az önce tablosunu çizdiğim çeşitten mücadelelere girişmedi. İdeolojik mücadele adına olumsuz çekişmelere, yermelere, hele, iftira, tahrif, hakaretlere asla iltifat etmedi. Bu suretle Türkiye İşçi Partisi, işçi sınıfı hareketinin birliği, tekleşmesi için, gerekli olan diyalog kurma olanaklarını, birliği gerçekleştirme yollarını daima açık tuttu. Türkiye İşçi Partisi, Türkiye işçi sınıfının birliğinin er geç gerçekleşeceğine inanmaktadır ve bu inancı tamdır.» (Bant çözümü)

Bu sözlerin anlamı son derece açıktır. TİP, hem kendi dışında sosyalistlerin bulunduğu gerçeğini kabul etmektedir, hem de onlarla **birlik** diye bir meselesi olduğunu!.. Üstelik B. Boran «diyalog kurmak»tan, «koşulları oluşunca birliği gerçekleştirmekten» söz etmektedir. Bu sözler TSİP'in önceden beri izlediği sosyalist birlik politikasının doğruluğunun TİP tarafından da kabul edilmeye başlandığından —birliği sağlamanın şekillerini bir kenara bırakırsak— başka anlama gelmez ve TSİP Kongresi'nde edildiğine göre, **birliğin somutu** hakkında TİP'in, kendisiyle birlikte TSİP'i kastettiğinden başka şekilde yorumlanamaz.

Ancak TİP'in 2. Kongre'si daha baştan, birlik politikasında olumsuzlukları beraberinde getirmiştir. TSIP, kendi Kongre'sinde konuklardan kimlerin konuşmasının uygun olacağını önceden tespit etmiştir. Bu kimselerin arasında TİP G. Başkanı'nın bulunması doğaldır ve TSİP'in birlik politikası böylesi bir tavrı gerektirir. TİP G. Başkanı'nın da —önceden izlenilen tutumun aksine— TSİP Kongresi'ne katılıp konuşma yapması son derece olumlu olmuştur. Sosyalist birliğin gerçekleştirilmesini isteyen herkes bundan memnun kalmıştır.

Şimdi aynı kişiler TİP Kongre'sinde TSİP G. Başkanı'nın konuşmasını beklemişlerdir. Çünkü böylesini birlik konusunda yapıcı olmanın bir gereği olarak görmüşlerdir. Haklıdırlar da!. Madem ki TİP G. Başkanı TSİP Kongre'sinde birlik konusunda düşüncelerini açıklamıştı, şimdi TİP Kongresi'nde de, TSİP G. Başkanı aynı konudaki görüşlerini açıklamalıydı! Açıklamalıydı ki, birlik konusu canlı olarak gündemde tutulabilsin ve gerçekleşmesi doğrultusunda mesafe alınabilsin!

Ama bu önemli nokta gözetilmedi. Gerçi TİP Kongresi'nde konukların konuşmalarına ayrılmış bir gündem maddesi yoktu. Ama bu da TİP Kongresi'nin eksiklerinden birisiydi. Başka ülkelerin işçi sınıfı partilerinin teamüllerini bilen TİP, o partilerin kongrelerinde pek çok konuğun konuşma yaptığını bilmiyor olamazdı!

Elbette ki, sosyalist birlik meselesi genel başkanlardan birinin diğer partinin kongresinde ko-

(Devamı 14. Sayfada)

dünya'dan



Maoculuk Kendi Sonunu Olgunlaştırıyor

SELÇUK ÇALHAN

Dünyamızın belirleyici eğilimi Ekim Devrimi'nden buyana barış-yumuşama ve silahsızlanma yönündedir. İki büyük dar savaş boğazından geçen halkların bu eğilimi, bir yandan hayatın dersleriyle, öbür yandan sosyalizmin etkisiyle sürekli olarak güçlendi. Günümüzde insanlığın iradesi barışı öylesine geri dönülmez hale getirmiştir ki, bir kez barış düşmanlığına yeltenenler de geri dönülmez biçimde mahkum edilmektedirler.

Halkların barışa olan tutkusu bugün bir kez daha önemli bir sınavdan geçmektedir. Maocu Pekin yönetiminin pervasızca eline aldığı silahlar, markası ne olursa olsun, Vietnam topraklarında barışa ateş kusmaktadır. Ayaklar altına alınmak istenen; Vietnam halkının ulusal onuru ve egemenlik haklarıdır. Pekin geri dönülmez bir cürüm işlemiştir ve çok geçmeden baş suç ortağı ABD tarafından bile yalnız bırakılacaktır. Çünkü barış, kendi düşmanlarının arasına da hançer sokacak kadar bir ihtiyaç, bir çıkardır.

Pekin'in Vietnam'a saldırısı bir başka yanıyla emperyalizmin astım nöbetlerinin kaçınılmaz bir sonucu olmuştur. Uzak Asya'da insanların dostluğu ve kardeşliği, halkların dayanışması ve birliği emperyalizmin korkusudur. Bu korkunun fino köpekliğini üstlenecek yerel gericilik maoculuktu. Buna uzun yıllardan beri aday olduğunu defalarca kanıtlamış olan gerici Pekin yönetimi, ayrıca geleneksel Çin hegemonyacılığının zincirlerinden boşanmasına olanak sunan böyle bir fırsatı kaçıramazdı. Pentagondan parlayan işaret fişeği, maoculuğun, yeni rolüne ilk adımı atması için yetiyordu ve yetti.

Ama Vietnam'ın sınır mevzilerinde bütün insanlık vardı. Barışın tel örgülerine takılmadan Vietnam'lı bebelerin kanına uzanmak olası değildi. Halkların yüreği Vietnam mevzilerinde, çağımızın bu en onurlu halklarından biri için çarpıyordu, bu yürekleri çiğnemeden çılgınlığın şehvetini doya doya yaşamanın olanağı yoktu.

Maoculuk bunun için biçilmiş kaftandı, kolayca yığabildi milliyetçiliğini enternasyonalizmin sınırına.

Ne ki, doğanın da, toplumun da diyalektiğidir, her başlangıç bir sonu da içerir. Ya da son her zaman bir başlangıçtır. Daha Mao'nun sağlığında maoculuğun kaderi sosyalizm düşmanlığı olarak olgunlaşıyordu. Bugün bu, barışa ve halkların özlemlerine ihanet olarak olgunlaşıyor. ABD emperyalizminin, arkasına bakamadan kaçtığı Vietnam topraklarından maocu Pekin'in yeni «han»ları belki de kaçmayı başaramıyacaklardır.

Nedeni açık. Çin askerlerinin karşısında bütün halklar gibi Çin halkı da var, savaşıyor. Pekin'in ağır silahları barışa susamış prinç tarlalarına ölüm taşırken oralarda kendi sonunu besleyip büyütüyor. Bu nedenle hırsı biraz da kendi sonunadır. Saldırdığı şey Çin halkının da kurtuluşudur ama boğmayı başaramıyacak kadar geç kalınmıştır.

Çünkü umut kaf dağının ardında değil, 1917'nin Ekim'ine takılıp kalmıştır.

Büyüyen ve gelişen umut başka bir umuttur yaşanan günlerde.

İran'da Yeniye Sancı

İran'da Şahlıkla birlikte devlet aygıtının büyük bir bölümü ya tümden parçalanıp dağıldı, ya da büyük ölçüde tahribata uğrayıp çöktü. Bu, ulusal ve demokratik güçlerin bağımsızlık ve ilerleme doğrultusunda oluşturdukları anti-monarşik blokun karşısında burjuva devlet aygıtının iş göremez hale düşmesi anlamına da geliyor.

İlginç olmasa bile, kendisi üzerinde düşünmeye zorlayan, İran Devrimi'nin «özgün» veya teorik olarak «yeni» bir şeyi ileri sürmüş olması değil, yeni olanın hangi güçler tarafından nasıl yaratılacağı sorunudur. Şah rejimine karşı ortak olarak şekillenen siyasal tutumların aynı homojenliği bu aşamada gösteremeyeceği bilinen ve beklenen bir gelişme idi. Nitekim bu aşamada, ülkenin kaderinde söz sahibi olmak isteyen sınıf ve zümrelerin farklı özlem ve tutumları hızla açığa çıkıyor ve devrimin geleceği üzerine etkide bulunuyor.

Ulusal burjuva kesimlerin Şah karşısında kararlılığının yeni koşullarda ve devrimin geliştirilmesinden, demokrasinin halk muhtevasının zenginleştirilmesinden yana olanlar karşısında tereddüte dönüşmesi çatışmaların bu kapsamda derinleşeceğinin işareti sayılmalıdır. Bu unsurların Şahlığa karşı mücadele sırasında bile demokratik güçlerden ve komünistlerden, kendi tutucu programları için ödünler koparmaya çalıştıkları bilinmekteydi. Ancak devrim onlara, kullanacakları hazır bir burjuva aygıt bırakmadığı için Humeyni adına elinde tuttukları iktidar gücünü kuvvetlendirmek, biçimlendirmek ve korumak için zorlu çabalar harcamaları gerekmektedir. Ordu bir taktik olarak değil, bir zorlamanın sonucu olarak devrimden yana çıkmak, ama öne çıkan güçleri korumak zorunda kalmıştır. Şimdi öne çıkıp iktidara uzananlarla ordu kolkoladır ama, toplumun en dinamik kesimleri buna evet demeyeceklerini göstermiş bulunmaktadırlar.

Şah rejiminin suçlularından ulusal burjuvalar hesap soruyorlar. Savak cellatları, kanına girdikleri binlerce yurtseverin ve komünistin hesabını veriyorlar ve bu anlamda devrim kendi yasalarına göre işliyor. Ancak bu yasalar bir yandan da ulusal burjuva güçlerin devrimin perspektifini daraltacak olan egemenliklerini de pekiştirecek yönde işleyebilmektedirler.

Nitekim Bazergân Hükümeti ve atadığı yüksek bürokratların tümü, burjuva devlet aygıtının reorganizasyonunun ilk harcını koymaya çalışıyorlar. İlk günlerin coşkusu nispeten durulunca kurumsal tercihler daha net olarak ortaya çıkmaya başladı. Atanan yeni genel kurmay başkanı, SAVAK'la doğrudan işbirliğine girmiş (ya da SAVAK ajanı denilebilir) ve itibarı sıfıra iblağ olmuş generaller dışında ordunun üst kademesini aynen koruma çabaları içindedir. Hatta, ordunun silah ihtiyaçlarının ABD'den karşılanmaya devam edeceği, ABD askeri uzmanlarına yeni koşullarda çalışma olanaklarının sağlanacağı anlaşılmaktadır. Radyo ve Televizyon kurumunun başına gerici biri getirilmiş, hükümette Şahsız bir Şahlıktan yana olanlar görev alabilmişlerdir.

«Ulusal burjuva» kesimlere, iktidar planında böylesine avantaj sağlayan ve perspektif sunan kuşkusuz sadece Musaddık geleneği değildir. Ulusal Cephe her ne kadar etkin bir muhalefet unsuru olma durumunda ise de hem eski gücünden ve itibarından çok şey kaybetmiştir, hem de, devrimi gerçekleştiren halk muhalefetinin etkinliği karşısında daha geri bir plandadır. O halde ulusal burjuvaziye etkin olma perspektifini sunan Humeyni'nin programıdır. Bu programın ulusal çıkarları öne çıkaran içeriği anti-emperyalist dönüşümlere güç katsa bile, «ulusallığın çerçevesi» ilerleme güçlerinin taleplerini karşılamaktan uzak bir darlık içindedir.

«Sovyet, İngiliz, Amerikan emperyalizmlerine karşı İran halkının çıkarlarının korunması»ndan (!) sözeden Humeyni etkinliği, ulusal çerçevede her şeyin çözülebileceği hummasına yakalanabilir ve bunun belirtileri giderek güçlenmektedir. Ve bu, ulusal burjuvazinin etkinliğini artırmasına yol açarken öbür yandan komünistler ve ilerleme yanlısı güçlerle burjuva güçler arasındaki çatışmaları da hızlandıracak niteliktedir. Humeyni'nin yansız kalarak inzivaya çekilmesi, onun peşinden sürüklenmiş olan halk güçlerinin de tarafsız kalması anlamına gelmiyeceğinden, kimin iktidara yerleşeceği sorusu, siyasi arenada ve toplumun bütün yaşamında, önümüzdeki günlerde öne çıkacaktır.

Çin Saldırısı Kesinlikle Püskürtülmeli

ALEKSANDROV
(Pravda)

Pekin'in Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti'ne karşı silahlı saldırısı tırmanmaktadır. Saldırgana insan gücü ve teknikçe büyük kayıplar verdiren ve Çin stratejlerinin Pekin biçimi miniskript, yani yıldırım harbini birkaç gün içerisinde başarıya eriştirme planlarını boşa çıkaran Vietnam silahlı güçlerinin etkin ve kahramanca karşı koyuşuyla karşılaşan Çin yönetimi kendi maceracı planlarından vazgeçmiş değillerdir. Onlar saldırı hareketlerini yeniden ve yeniden tırmandırmaya ve Vietnam'dan ele geçirdikleri toprakları ellerinde tutmaya çalışmaktadırlar.

Birçok yerde kanlı savaşlar sürmektedir. Pekin Çin'in orta bölgelerinde, Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti sınırına doğru taze askeri birlikler aktarmaya devam etmektedir. Öte yandan Maocu liderler ve propaganda manevra yapmaya çalışıyor. Onlar bütün dünyada Çin'in saldırısına karşı bir uluslararası nitelik kazanarak Vietnam'dan elinizi çekin sloganı altında bütün dünya halklarının öfke ve protesto dalgalarını görmezlikten gelemezler. Hatta sosyalist ülkeler topluluğuna karşı düşmanlıkta Pekin'in politikalarıyla dayanışma halinde bulunan Batı ülkelerinin hükümetlerinin hiç birisinin bile Çin' in Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti'ne saldırısını alenen onaylamayı göze alamadıklarını Pekin görmezlikten gelemez. Bunun içindir ki, Çin, hareketlerinin niteliği, boyutları ve maksatları bakımından dünya kamuoyunu aldatmak için büyük bir çaba içindedir. Bu maksatla bayağı bir yalan kampanyası ve bühtan kampanyası başlatılarak akı kara göstermeye, Vietnam'a önceden planlanmış olan saldırıyı zorunlu bir cevap olarak komşu ülkenin topraklarına açıkça askeri saldırıyı bir defalık sınırlı ve Çin'in bakış açısıyla, neredeyse bugün yarın bitireceği bir askeri harekât olarak göstermeye çalışılmaktadır. Hatta Vietnam Çin'i tehdit ediyor diye akılları durduracak bir yalanı yaymaktan bile utanmıyorlar.

....

Kampuçya halkının faciası şu ki, Maocuların yayılmacılık planlarının ilk kurbanı bu halk olmuştur. Pekin yöneticileri gerçeği örtbas etmek ve kendilerinin talebi ve kışkırtmalarıyla Kampuçya'da işlenmiş olan sayısız, korkunç cinayetleri halklara unutturmak isterlerdi. Şimdı onlar iflas bayrağını çekmiş olan uşakları için savaşmıyorlar gibi bir tavır takınmaya çalışıyorlar. Çin propagandasına inanılırsa, meğer Pekin silaha sarılırken, hiç de zorbalık yapmak maksadını gütmüyormuş da ancak başkalarının zorbalıklarını önlemek istiyor ve Çin'in sindiremeyeceği, Çin'in hareketlerine aldırmazlık için ders vermek maksadını güdüyormuş. Bu hay duy mantığı, haydut morali değil mi?

Çin yönetimi çoktandır Çin Hindi bölgesini ve genellikle Güney Doğu Asya'ya kendi nüfuz bölgesi saymaktadır. Bu gerçek Pekin yönetiminin büyük devletçilik lisanından, yani sindirmez, cezalandırır, ders verir ve saire gibi kullandığı sözlerden de öte y a p t ı ğ ı hareketlerden de açıkça görülmektedir. Haleflerinin hiç de caymadıkları Maocu talimatnamelere göre bu bölgenin birçok ülkeleri nüfuz bölgesi değil, Çin' in eskiden yitirmiş olduğu toprak olarak gösterilmektedir. Daha 1960 yıllarında Mao Çe Tung Çin yönetimini Güney Doğu Asya'yı elde etmek için harcamalardan kaçınmamaya çağırıyordu. Çin'in bugün Vietnam'a yap makta olduğu saldırı hiç de Çin' in ilk saldırısı değil. Çin imparatorları asırlar boyu Vietnam topraklarına göz dikmişlerdir. Bu doğrultuyu Çan Kay Şekciler de izlemişlerdir. Mao Çe Tung, Vietnam'ı Çin'e bağlama doğrultusunda yeniden dönmüştü. Mao, Vietnam'da halk devrimi zafer kazanınca Vietnam üzerinde kontrol kurmayı planlıyordu. Fakat yapamadı. Demokratik Vietnam Cumhuriyeti ABD'nin saldırısına uğrayınca bu yeltenişler tazelendi. O devirde Pekin savaş vermekte olan Vietnam halkına destek ve yardım paravanası altında Vietnam'a kendi silahlı güçlerini sokma izni alabilmek için çok çabaladı. Fakat Vietnam bu çabaları reddetti. Vietnamlılar açıkça saldırganın hakkından kendileri gelebileceklerini ve Pekin, Çin topraklarından sosyalist kardeş ülkelerden gelen stratejik yüklerin geçmesine ne kadar az engel çıkarırsa o kadar büyük bir başarıyla saldırganın hakkından gelebileceklerini açıkça belirttiler.

Arap Yarımadasında Sedat'ın Yeni Rolü

Mısır - İsrail yakınlaşmasının bölgede yeni olaylarla somutlanacağı biliniyordu. ABD emperyalizminin cenderesinde «barış»-ın bedeli jandarmalıktır ve Sedat bu role gönüllüdür. Nitekim Sedat, «İran'dan boşalan yeri dolduracağını» söylerken sözünün gereklerini de yapmak zorundadır ve böylece ABD'ye güven vermelidir. Bunun için «rahat» bir Arap Yarımadası emperyalizme sunulmalıdır ve Güney Yemen ilk elden etkisiz bırakılması gereken boy hedefidir!

Kahire kaynaklı gericilik bu nedenle işbirlikçi Kuzey Yemen'i araya sokarak Güney'e saldırtmayı denemiştir. Ancak silah geri tepmiştir çünkü Yarımadanın gerici rejimlerinin esas muhalifleri kendi ülkelerinin içindeki hoşnutsuz yığınlardır. Şah'ın elinden geçen milyarlarla dolar nasıl İran Halkını hoşnut edemediyse, sultanların ve kralların ellerinde toplanan dolarlar da bu yarımada halklarını sindirmeye yetmiyor.



Güney Yemen Lideri
İsmail Fettah

Dofar'ın düşmanları bu kez Kuzey Yemen'in dostu kesildiler. Bir farklaki, yeni durumda Şah'ın koruyucu kanatları eksik. Yerine Sedat'ın kanatları geçti ama Arap davasına ihanet eden birinin itibarıyla Sana gericiliğini kurtarmak mümkün değildir. Suudi hanedanı ise akıtacağı riyallerle uykusunu kaçıranları sindireceğini ummakla sadece bilinen safını değil, akibetini de seçmiş olacaktır.



Emperyalist Saldırı Halkların Göğsünde Eriyecektir

Irkçı Rodezya'ya bağlı askeri birlikler Angola sınırını aşıp, sınıra yakın köylerdeki mülteci kamplarına saldırıyorlar. Öteden beri süregelen bu saldırılar geçtiğimiz hafta içinde yoğunlaştı. Mülteci kamplarını bombalayan Rodezya uçakları 192 kişinin ölümüne yolaçtılar.

Hammadde bunalımı, politik yozlaşma ve çözülme, genel ekonomik kriz ve militarizmin zorlaması bugün dünyanın bazı bölgelerinde ve noktalarında sıcağa tırmanıyor. Bunlardan biri de Angola. Afrika'nın ortasında sosyalizm doğrultusunda kararlı bir ilerleme ancak emperyalistleri ve onların yerel uzantılarını ürkütür. Barışın bu geri dönülmez kalesinde ve kurtuluş mücadelesi sırasında dikiş tutturamıyan emperyalizm, şimdi şansını son bir kez daha ve dışardan saldırttığı güçlerle deniyor. Rodezya'daki sıtmasını Angola'ya kusmaya yeltenen emperyalizm ve ırkçılık, bu son kalesinde biraz daha direnmeyi ummaktadır. Rodezya'nın Angola'ya karşı provokasyonları ilk değildir ve şu sıralarda kendinde yeni bir tırmanma şansı görüyor!

Türkiye'de Siyasal Kutu ve Acil G

Bilindiği gibi, işçi sınıfı partisi kendi mücadele yolunda ülkenin koşullarını sık sık değerlendirmek ve somut durumun somut tahlilini sık sık yapmak zorundadır.

Bugün ülkemizdeki sosyal ve siyasal durumun bilimsel tahlilini yaparken, gözönünde bulunduracağımız başlıca üç önemli ve belirleyici faktör vardır:

● Ülkedeki sosyal sınıflar arasındaki ilişkilerin ve mücadelelerin somut kesitinin isabetli olarak tespit edilmesi,

● Ülkenin kaderinde asıl belirleyici rol oynayan siyasal yaşamın sağlıklı bir şekilde analiz edilmesi, bir baş-ka deyimle toplumdaki belli başlı sınıflar arasındaki ilişkiler ile onların mücadelelerin politik alana yansımalarının bir bütün olarak değerlendirilmesi,

● Bu bütünlüğün, dünya güçler dengesinin somut konjonktürü içinde yerli yerine oturtulması.

DERİNLEŞEN SINIF ÇELİŞKİLERİ

Toplumumuzdaki sosyal sınıflar arasındaki ilişkileri ve çelişkileri gözlediğimizde sürekli olarak kendisini daha fazla hissettiren olgu, emekçi sınıflarla, sömürücü egemen sınıflar arasındaki çelişkinin giderek daha fazla keskinleştiğidir.

Salt son bir yılın değerlendirmesi yapıldığında şu gerçekler kolayca görülür:

● Emekçilerin yaşama ve çalışma koşulları eskisinden daha da kötüye gitmiştir,

● Emekçilerin gelirlerinde tahmini rakamlarla % 10-15 arasında bir artış sağlanmıştır. Buna karşılık fiyat artışlarının ortalaması —kesin olmayan rakamlarla— % 55 ilâ % 70 arasında tahmin edilmektedir.

● Fiyat artışları konusunda özellikle şu noktanın da altını çizmek gerekir On milyonlarca emekçi, kendi gelirlerinin çok önemli bir bölümünü beslenmeye ayırmaktadırlar. Son bir yıl içinde genel besin maddelerindeki fiyat artışı ise gayrı resmi rakamlarla % 170 olarak hesaplanmıştır.

Bu demektir ki, hayat pahalılığın geniş emekçi yığınlar üzerindeki etkisinin genel fiyat artışlarıyla ifadesi, % 70'in de daha üzerindedir.

● Böylece emekçilerin geçinme, beslenme ve barınma olanakları son bir yıl içinde daha da kötüye gitmiş halkın yoksullaşması artmıştır.

● Kırlarda giderek artan oranda hızlanan mülksüzleşmenin getirdiği işsizliğe, mevcut sanayi ünitelerinin döviz ve enerji sıkıntısı nedeniyle düşük randımanla çalışması eklenince, işsizlik önceki yılların çok ötesinde artış göstermiştir.

● Bu basit fakat çarpıcı olgular, sınıf çelişkilerinin daha da keskinleştiğini açıkça göstermektedir.

● Sömüren ve sömürülen sınıflar arasındaki çelişkilerin yanısıra, mevcut ekonomik kriz nedeniyle egemen zümreler arasındaki çıkar çekişmeleri de artmıştır.

Derinleşen ekonomik ve sosyal bunalım, kitlelerdeki hoşnutsuzluğun daha da şiddetlenip yaygınlaşmasına yol açmıştır. Bu olgu, aynı zamanda, sosyal sınıflar arasındaki mücadelenin daha da yoğunlaşmasını beraberinde getirmektedir.

Egemen sınıf ve zümreler arasındaki sürtüşmelerin ve çekişmelerin artmasına rağmen, hiç kuşkusuz, asıl artan ve belirleyici olan mücadele emekçi katmanlarla egemen sömürücü katmanlar arasındadır ve bu mücadelenin en önemli ekseni ise işçi sınıfı ile burjuvazi arasındadır.

SİYASAL ARENADAKİ MÜCADELE ODAKLARI

Ülkenin siyasal yaşamında belli başlı üç politik gücün odaklaştığını ya da kümeleştiğini görmekteyiz.

● Bunlardan birisi eski MC hükümetinde kurulmuş olan ittifakın devamıdır. Siyasal yelpazedeki en gerici güçleri temsil eden bu beraberliğin belirleyici ittifakı AP-MHP işbirliğidir.

● Eski MC'de somutlanan en gerici politik partiler birlikteliğinin dışında siyasal arenada önemli bir politik odak CHP tarafından oluşturulmaktadır. Sosyal demokrasi içinde çeşitli ayırımlar ve belli bir sol kanat eğilimi bulunmakta birlikte, sosyal demokrat politik hareketin belirleyicisi sağ sosyal demokrasidir.

Bugün ülkemizde politik alanda CHP ile MC güçleri arasında sert bir mücadele sürmektedir. Karşılıklı polemikler sürüp gitmektedir. Ne var ki her iki politik güç de, burjuvazinin iktidarı çerçevesinde ve dolayısiyle kapitalist düzenin devamı temelindedir.

MC partileri ile CHP arasında demokrasi konusunda anlayış farkları bulunmakla birlikte, CHP'nin gericilik ve faşizm karşısında sürekli gerilemesi ve uzlaşmak için ödün vermesi, sosyal demokrasiyi bugüne dek kâğıt üzerinde savunduğu burjuva demokrasisi anlayışından da ödünler vermeye götürmektedir.

Bu ödünler sadece siyasal demokrasi konusunda değil, aynı zamanda çeşitli ekonomik ve sosyal sorunlarda da kendisini iyiden iyiye göstermiştir.

Şu anda, siyasal arenada çekişen MC-CHP kutuplaşması, kamu oyunu en fazla meşgul eden siyasal kutuplaşma halinde yansımaktadır.

SOSYAL DEMOKRASİNİN BİR YILLIK İCRAATI

Oysa bilindiği gibi, halk ve demokrasi düşmanı MC partilerinin karşısındaki sosyal demokrat Cumhuriyet Halk Partisi de halkımızın işçi sınıfı öncülüğündeki Demokratik Halk İktidarı mücadelesini temsil etmemektedir.

● Kaldı ki, yukarıda da belirttiğimiz gibi, sosyal demokrasi, iktidar olduktan sonra daha da sağa kaymıştır. CHP'nin genel ideolojik ve politik hattı reformculuktur. Onun bu anlayışı, son yıllarda kitlelerin çeşitli acil ekonomik taleplerine ve demokratik özlemlerine karşı sosyal demokrasinin vaadlerde bulunması sonucunu doğurmuştur.

● Ne var ki, CHP iktidar olduktan sonra, vaadlerine sırt çevirmiştir. Yani, kendi reformcu anlayışını bile koruyamamış, halk kitlelerinin güncel ekonomik-demokratik özlemlerini karşısına almıştır.

● Sosyal demokrasi, Türkiye'deki ekonomik bunalımın giderilmesi için tekelci sermayenin isteklerine cevap getirmek çabasına girmiştir.

● Bu politika, kaçınılmaz olarak, sosyal demokrasiyi emperyalist tekellerin ve uluslararası finans kuruluşlarının isteklerine boyun eğme siyasetine sürüklemiştir.

● Ekonomik dar boğazlar edebiyatı ile CHP, bugün tekelci sermayenin sorunlarına çözüm aramakla meşguldür.

● CHP'nin bu tutumu, doğal olarak, onu yabancı ve yerli egemen güçlerin nüfuz alanlarına sıkıştırmıştır. Bugün sosyal demokrasi kapalı kapılar ardındaki emperyalist ve tekelci çıkarların lehine birtakım çözümler ve çareler aramakla oyalanmaktadır.

● Sosyal demokrasi sadece ekonomik sorunlar alanında değil, siyasal bakımdan da iktidara etkiyen dış ve iç egemen güçlerin kıskacındadır

● Bu tutum onu, faşizm ve gericlik karşısında gerilemeye götürmüştür. Bugün birçok anti-demokratik yasa tasarısı veya uygulama sosyal demokrasi eliyle gerçekleştirilmektedir.

● Bilindiği gibi, sosyal demokrasi, iktidara gelmeden önce batı demokrasilerindeki modeli benimsemiş ve bunu savunmuştur. Fakat bugün sosyal demokrasinin izlediği demokrasi çizgisi batıdaki burjuva demokrasilerinin bile fersah fersah gerisindedir.

● Kategorik olarak bir merkez sol konumda bulunmasına rağmen, demokrasi konusunda Avrupa'daki merkez sol partilerinin daha gerisinde bir hat izlemektedir. Örneğin, bir merkez sol partisi olan CHP, gerek reformculuk bakımından, gerekse demokrasi anlayışı açısından İtalya'nın merkez sağ partisi Hristiyan Demokratların gerisindedir.

HALKIMIZIN ÇIKARLARI DEVRIMCİ-İLERİCİ SİYASAL GÜÇLERLE SOMUTLANIYOR

Ülkemizin siyasal yaşamında üçüncü politik odaklaşma ve kümelenme devrimci ve ilerici güçler tarafından oluşturulmaktadır.

Geniş kamuoyu siyasal arenada güçlü olan CHP ve MC kutuplaşması ile meşgul edildiği halde, özellikle sosyal demokrasiye bağlanan umutların yıkılmakta olması nedeniy-

...plaşmanın Sınıf Temeli ...örevler

...le sosyalist güçler başta olmak üzere ilerici siyasal güçlerin oluşturduğu kamp, halkımızın gerçek çıkarlarını temsil etmektedir.

Ne var ki, gerek sosyalist hareketin bölünmüşlüğü, gerekse ilerici siyasal saflarda sürmekte olan dağınıklık ve keşmekeş nedeniyle, halk sınıflarının en ileri güçlerini temsil eden bu politik kutuplaşma, siyaset arenasında kendisini etkin bir biçimde hissettirmekten henüz yoksundur.

Oysa, objektif sınıf çelişkileri keskinleşmekte ve ekonomik mücadele alanında emekçilerle sömürücüler arasında, sendikalar ve diğer demokratik meslek örgütleri aracılığıyla giderek hızlanan bir mücadele sürmektedir.

Fakat bu mücadele büyük ölçüde ekonomik planda kalmakta, siyasal mücadele arenasına, iktidar mücadelesi planına aynı boyutlarda yansımamaktadır.

Böylece, ülkenin siyasal yaşamı ile somut ve temel sınıf çelişmeleri arasında geçici ve görece bir uyumsuzluk göze çarpmaktadır.

Bu durumun asıl nedeni, sık sık belirttiğimiz gibi, işçi sınıfı politik hareketinin bölünmüşlüğü, genel devrimci-demokratik mücadelenin dağınıklığı ve bundan yararlanmış olan sosyal demokrasinin, emekçilerdeki birtakım ivedi özlemlere tercüman olarak güçlenmesidir.

Sonuçta ise, bugünkü CHP-MC kutuplaşması ortaya çıkmıştır.

SOSYAL DEMOKRASİYE BAĞLANAN DÜŞLERİN SÖNÜMLENMESİ

Ne var ki, sosyal demokrasiye bağlanan umutların bir düş kırıklığına yol açması kitlelerin bilinçlenmesi için elverişli koşulları da beraberinde getirmektedir. Fakat bu süreci hızlandırmak, kitlelerin hoşnutsuzluğunun gerçek ve bilinçli —sınıfsal— hedeflerini göstermek, sosyalist hareketin ödevidir. Çünkü kitleler CHP ile MC ikilemi arasında bırakıldıkça, bir kısım emekçinin, kendi sınıfsal çıkarlarını göremeyip, sandık planında olsa dahi, yeniden AP'ye vb. oy vermeye yönelmesi mümkündür.

Fakat, sosyal demokrasiden umudunu kesmeye başlayan emekçi katmanların önemli bir bölümü, özellikle işçiler başta olmak üzere, yeniden AP'ye, MC'ye yönelmeyeceklerdir. Onlar CHP'nin ilerisindeki arayışlar içindedirler. Bu arayışları ve spontane mücadeleyi, sınıf bilinçli siyasal harekete dönüştürmek, sosyalist siyasal hareketin görevidir.

SOSYALİST MÜCADELE İLE DEMOKRATİK HAREKETİN BÜTÜNLÜĞÜ

İşçi sınıfı sosyalizmi, sosyalist mücadelesini, kitlelerin genel demokratik talepleri ve demokratik hareketi ile birleştirmek göreviyle karşı karşıyadır.

Bugün bir yandan azgın faşist terör ve kitlelerde yeraltılmak istenen hoşnutsuzluk, öte yandan sosyal demokrasi eliyle yürütülen anti-demokratik uygulamalar, geniş halk güçlerinin en önemli güncel demokratik sorunları arasındadır.

Ülkemizde zaten kısıtlı olan insan hak ve özgürleri çeşitli kanallardan büsbütün kısıtlanmakta ve yeni yeni yasa tasarıları ile bu kısıtlamaların arttırılması planlanmaktadır.

Bu durumda, işçi sınıfı politik hareketinin, siyasal iktidar mücadelesindeki yığınsallaşma ve etkin, yaygın, yığınsal bir siyasi mücadeleyi gerçekleştirme görevi, kitlelerin ivedi demokratik talepleri uğruna verilen mücadeleyle bütünleştirmek görevi acilliğini korumaktadır.

Demokratik görevlerimiz, aynı zamanda demokrasiye kasteden faşistlere ve işbirlikçilerine karşı kitlelerin geniş katılımını gerektirdiği gibi, bu katılımı önlemek isteyen sosyal demokrasinin anti-demokratik tutumunu de engellemeyi içerir.

İNSAN HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİ İÇİN

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, bugün ivedi olarak güçlendirilmesi gereken demokratik mücadeleyi ve etkinleştirilmesi gereken demokratik görevleri, İNSAN TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİ sloganıyla somutlamıştır.

Demokratik hakların ve özgürlüklerinin korunması ve genişletilmesi yolundaki mücadele, İnsan Hakları temelinde güçlendirilmelidir ve bu mücadeleyle, sosyalistler başta olmak üzere, sosyalist olsun ya da olmasın tüm ilerici güçlerin somut hedefler ve programlar etrafındaki ortak davranışı, güç ve eylem birliği sağlanmalıdır.

İnsan Hak ve Özgürlükleri İçin

Bugün ülkemizde tüm demokratik güçlerin en önemli güncel görevi İnsan Haklarını korumak ve onların çiğnenmesine engel olmak, Demokrasiyi kısıtlayan uygulamaların, Özgürlükleri tehdit eden girişimlerin önünü almaktır. Çünkü:

- **DEMOKRATİK HAK VE ÖZGÜRLÜKLER ile bağdaşmayan uygulamalar olağan duruma gelmiştir.**
- **Yurttaşlarımızın can güvenliği yoktur.**
- **Düşünce ve örgütlenme özgürlüğü üzerinde önemli kısıtlamalar bulunmaktadır.**
- **İnsanlar düşüncelerinden ötürü yargılanmakta, yayınlar yasaklanmakta, dergiler kapatılmaktadır.**
- **Siyasal partilerin faaliyetleri kısıtlanmaktadır.**
- **Ekonomik, demokratik ve kültürel amaçlı mesleki örgütlerin ve derneklerin çalışmaları sınırlanmaktadır.**
- **Çeşitli makamlar işçilerin grev hakkını kullanmalarını önleyen kararlar alabilmektedir.**
- **Öğrenim özgürlüğüne, dedemokratik gösteri ve toplantı haklarına saygı gösterilmemektedir.**

Bütün bu ve benzeri uygulamalar, Türkiye'nin imzaladığı İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi, Avrupa İnsan Haklarını Koruma Sözleşmesi, Medeni ve Siyasi Haklar Uluslararası Sözleşmesi, Ekonomik Sosyal ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesi ve Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı Sonuç Belgesi hükümleriyle bağdaşmamaktadır.

Öte yandan demokrasi düşmanı güçler, başta faşistler ve işbirlikçileri olmak üzere bugünkü kısıtlı demokrasiyi dahi fazla görmekte, faşist bir diktatörlüğün kurulması için tüm demokrasi güçlerine, yurttaşlarımıza saldırmaktadır.

Bu koşullarda, demokrasi ve özgürlükleri koruyup daha geliştirmek, insan haklarına yönelen baskı, tehdit ve tehlikeleri önlemek demokrasiden ve insan haklarından yana olan herkesin en ivedi görevidir. Demokrasiye yönelen tüm olumsuzluklara karşı mücadelenin yolu demokrasiyi daha çok kısmak değildir. Tam tersine, daha geniş demokratik güçlerin demokrasi mücadelesine kazanılabilmesi ve faşizme karşı, her türlü anti-demokratizme karşı, demokrasinin daha geliştirilmesi, demokratik hak ve özgürlüklerin genişletilmesi gerekir.

Bu amaçla:

- **Şiddet olaylarının ana kaynağı olan faşist odakların üzerine gidilmeli, cinayet yuvaları kurtulmalıdır.**
- **Demokratik hak ve özgürlükleri kısıtlayan, hükümler kaldırılmalı, bu yoldaki uygulamalara son verilmelidir.**
- **Toplumsal, siyasal ve hukuksal hayatın her alanında demokratikleşme sağlanmalıdır.**
- **Sıkıyönetim kaldırılmalıdır.**
- **Demokrasiyi daha da kısıtlamak amacına yönelik tasarı ve tedbirler önlenmeli, AP ve MHP'nin anti-demokratik taplerine ödün verilmemelidir.**

Ülkemizde İNSAN HAKLARINI, Demokrasiyi ve Özgürlükleri korumak üzere tüm demokratik güçleri, bu hedef etrafında birleşmeye ve etkin ortak çabalara çağırıyoruz.



Şili Delegasyonu ile Röportaj

Geçen sayımızda, Uluslararası İşçi Sınıfı Dayanışması Semineri için İstanbul'a gelen Şili heyetinden, Yurtdışındaki Şili'li Demokratik Silahlı Kuvvetler örgütü Sergio Poblete ile yaptığımız röportajı yayınlamıştık. Bu sayımızda Şili delegasyonunda bulunan CUT genel sekreteri Luis Meneses, ozan Hernan Minder ve general Poblete'nin sorularımıza ortakşa verdikleri yanıtları yayınlıyoruz.

BİRLİK

SORU : Yoldaş MENESES, CUT Genel Sekreteri olarak DİSK'in 12. Kuruluş Yıldönümü Töreni hakkında ne düşünüyorsunuz?

L. MENESES: Kutlama gecesinde çok duygulandım. Gerçekten çok düzenli bir gece idi. Çok militanca bir toplantı idi. Bu da gösteriyor ki, Türkiye'de işçiler önemli şeyler yapacaktır. Diledikleri mutlu amaca ulaşacaklardır. Sizin şimdiye kadar ne denli zor bir mücadele verdiğinizi biliyoruz. Yolunuz güllerle dolu değil. Savaşınız zor bir savaş. Ama bu savaşa militanca hazır olduğunuzu gördüm. Amacınıza ulaşacaksınız. Buna inanıyorum.

SORU : Yoldaş HERNAN, Şili halkının mücadelesine şu anda gitarıyla katkıda bulunan bir bilim adamı olarak DİSK'in 12. Kuruluş Yıldönümü Töreni hakkında ne düşünüyorsunuz?

HERMAN : İşçiler ve emekçi halkınız çok çok duyarlı ve kararlı. Bu bence en önemli bir özellik. Geceyi izleyen halk arasında çok ileri bir iletişim ağı kurulmuştu. Halk oyunlarında da, devrimci türküler söylenirken de durum buydu. Belki bir kişi esas sanatçı olarak şarkıyı söylüyordu, ama gerçek yapımcı halktı. Geceye katılanların hareketleri çok militanca ve disiplinli bir biçimdeydi. Türkiyeli işçiler öylesine uluslararası bir tavırla davrandılar ki, öylesine enternasyonalist bir anlayışla geceye katıldılar ki, gerçekten dünya halklarının bizimle birlikte savaşacağına bir kez daha inandık. «Venceremos» hep birlikte söylendi. Bu çok önemli. Ancak bir şeyi de çok iyi bilelim ki, halk ancak birlik içinde oldukça zaferi kazanacaktır.

SORU : Yoldaş POBLETTE, Yoldaş HERMAN ile birlikte Türkiye'ye gelerek bize onur veren bir kişi olarak, Unidad Popular'ın bir militan üyesi olarak, 13 Şubat akşamı hakkındaki izlenimleriniz nedir?

Sergio POBLETTE : DİSK'in gecesi bana büyük mutluluk verdi. Çok duygulandım. Büyük bir gösteriydi. Bu gece bana Şili'de bir zamanlar bizim de duyduğumuz heyecanı bir kez daha hatırlattı. Birçok ulustan toplantınıza katılan delegeler ile Türkiye'deki delegelerin kaynaşması, bütünleşmesi çok ilginç idi. Diğer uluslardan gelen delegeler ve emekçi halk, gecede bizimle beraberdi. Böylesine bir geceye katıldığım için sizlere teşekkür ediyorum. Gecede birlik içinde olan bir halkın nasıl mücadele edebileceğini bir kez daha gösterdiniz.

SORU : Yoldaş MENESES, şu anda Şili'de sendikal hak ve özgürlüklerinin durumu nedir? Sendikal hareketin izlediği yol nedir?

Luis MENESES : Darbe ile birlikte Şili'de çok zor durumda kaldık. Sendika toplantılarını yasak ettiler. İşçilerin yıllarca süren mücadeleleri sonunda elde ettikleri tüm hakları geri aldılar. Sendika ve federasyonları yasakladılar, kapattılar. Çok sert önlemler aldılar. Ama biz bu önlemleri aşmak için ne gerekirse yapmaya çalıştık. İzin alınarak yapılan toplantılara güç katmak için yarı illegal çalışmalar yapıyorduk. Ama en önemli hedefimiz işçilerin sendika birlik ve beraberliğini sağlamaktı. Şili sendikaları ve federasyonlarında her türlü siyasi akım vardır. Ama bunlardan en güçlüleri sosyalist ve komünist akımlardır. Cunta sendikaları kısa zamanda yok edebileceğini, gerçek sendikalar yerine faşistlerin denetimindeki sahte sendikaları rahatlıkla kurabileceğini ve Şili işçilerini aldatabileceğini sanıyordu. Ama bu iş kolay olmadı. Sendikalarda güçlenmek için her şeyi yaptık.

SORU : Uluslararası kuruluşlarla, ABD Sendikaları ile ilişkileriniz ne durumdadır?

Luis MENESES : 11 Eylül 1973 darbesinden sonra CUT olarak tüm dünya sendikal örgütleri ile, büyük federasyonlar ile ilişki kurmaya çalıştık. Bu arada Amerikan AFL-CIO konfederasyonu ile de ilişki kurmaya çalıştık. AFL-CIO'nun üst yönetimi Amerikan Merkezi Haber Alma Örgütü CIA ile yakın ilişkiler içinde. Şili Cuntasına karışan CIA'nın önemli adamlarıyla şe Şili yöneticileriyle sürekli ilişki kurdular. Böyle olmasına rağmen AFL-CIO ile ilişki kurmayı neden bu kadar istediniz, diyebilirsiniz. Bu örgütün temsilcileri Uluslararası Çalışma Örgütü ILO'da Şili Cuntasının aleyhine, bizim lehimize olan bir karara oy verdiler. Cuntaya karşı oy kullandılar. Mücadelemizde en geniş kesimleri saflarımıza çekmek zorundayız, ya da tarafsızlaştırmak zorundayız. Ayrıca bu örgüt homojen bir yapıya sahip değil. Bu örgüt içinde CIA ile yakın ilişkileri olanların bulunduğu gibi ilerici sendikalar da var. CUT temsilcileri 1977 içinde ABD'de 100 kadar delege ile görüşmeler yaptılar.

Bugün Şili'de AFL-CIO ile ortak davranan sendikalar var. Ama bunların gücü önemli değil. Bu sendikalar Pinochet cuntasının her dediğini kabul ediyor. Bunlar sınıf uzlaşmacısı bazı sendikacıların sürdürdüğü zorlama sendikalardır.

Şu anda dünya çapında önemli ilişkiler kurmuş durumdayız. Bunlardan en önemlisi de Dünya Sendikalar Federasyonu (DSF)) ile kurduğumuz ortak bir komite. DSF'nin Şili işçi sınıfının yanında olması mücadelemize gerçekten güç kattı.

SORU : Şili'de cuntanın işçilere serbestçe sendikal toplantı yapma izni verdiği açıklandı, günlük gazetelerde. Bu konuda ne diyorsunuz?

Luis MENESES : Evet, cunta böyle bir açıklama yaptı. 30 Haziran'a kadar sendikalar yeniden örgütlenebilecekler, yeniden toplu sözleşme yapabilecekler. Ama bu açıklamaları yakından izlersek, Şili işçi sınıfına hiç bir şey vermediğini görürüz. Bu açıklamaları işçi sınıfı hareketini bölmek, işçileri tam boykota girişeçekleri sırada avutmak için yapıyorlar. Toplu sözleşmelerden söz ettiklerinde, işçilerin en temel haklarını tanıdıklarını sanıyoruz. Patronlar ne istiyorsa o oluyor sonunda. Toplu sözleşmeler işçilerin eline daha fazla para geçmesi yerine verimliliğin biraz daha artmasını, işçilerin biraz daha sömürülmesini getiriyor.

CUT olarak bu tür aldatıcı açıklamalara karşıyız. Şili işçi sınıfının gerçek haklarının tanınmasına kadar bu tür uydurmacalarla her zaman mücadele edeceğiz.

SORU : Şimdi, Yoldaş HERNAN'a bir soru yöneltiyorum. Şili halkının türküleri bugün tüm dünyaya yayıldı. Bu yaygınlık Şili halkının mücadelesine güç katıyor. Genel olarak bu mücadele içinde Şili halkının sanatının katkısı nedir?

HERNAN : Şimdi şarkılar silah olarak kullanılıyor. Biz silah olarak şarkıları kullanıyoruz. Tüm dünyadaki uluslar bir yerde duyguları ile yaşıyorlar. Halk, şarkılarıyla kendi duygularını dile getiriyor. Ve şarkılar sanatın diğer kollarıyla birleşiyor. Şarkılar resimle bütünleşiyor. Halkımız duvarlara resim yapıyor. Böylece resimlerle kendi duygularını yansıtmak istiyor. Tiyatro, sinema, halk oyunları da aynı amaçla kullanılıyor. Halk artık pasif değil. Şimdi artık halk oynuyor, halk söylüyor.



CUT Genel Sekreteri Luis MENESES

Şili darbesinden sonra şarkıların konumu değişti. Bugün çok sayıda dünyaca ünlü kişi ya da grup Şili halkının şarkılarını dile getiriyor.

Başta Vieoletta PARRA olmak üzere halkı aktif mücadeleye çağıran sanatçılar çoğalıyor. Ama cunta şarkılarımızdan korkuyor. Bu nedenle öldürdüler Victor JARA'yı. Çok sayıda şarkıcıyı hapishanelere attılar. Çeşitli müzik aletlerinin çalınmasını yasakladılar. Sanatın halkın mücadelesine katkıda bulunmasını önlemek için çeşitli önlemler aldılar.

Darbe'den sonra Şili'de kalan sanatçılarımız başka şeylerden söz ettiler. Aşktan, çiçekten söz ettiler. Ama dışarıdaki sanatçılar daha gerçek şeyler söylediler. Politik mesajlar ilettiler. Ve bir süre sonra ülkedeki sanatçılar yeniden gerçekleri dile getirmeye başladılar. Cunta korktu sanatçıların yeniden gerçekleri dile getirmesinden. Piyanoları yaktılar, tiyatroları yaktılar. Şimdi zaman zaman Şili'li sanatçılar yurt dışına çıkıyorlar. Turistik gezi yapmak için değil, güçlenip yeniden Şili'ye dönebilmek için. Bugün sanat bu anlamda Şili halkının özlemlerini dile getiriyor, Şili halkının mücadelesine kan veriyor.

SORU : Yoldaş POBLETTE şu anda Şili' de politik durum nedir. Yakın gelecekte Şili' de neler olabilir?

Sergo POBLETTE : Bu analizi yapmak için Şili içinde olanlar ve Şili dışında olanlar diye olayları ikiye ayırmalıyım.

Sizin de bildiğiniz gibi, Şili Sosyalist Partisine üye üç arkadaşız. Bir sosyalist partinin üyesi olduğumuz için, 13 Şubat gecesinde benzer olaylardan etkileniyoruz, duygulanıyoruz.

Benim deneyelerim arkadaşlarımınkinden biraz farklı. Bir arkadaşımız CUT Genel Sekreteri. Bir arkadaşımız sosyolog ve sanatçı. Hükümet darbesi sırasında, 30 yıl hizmet ettiğim Hava Kuvvetlerinde generaldim. Üniversite döneminde, öğrencilik yıllarında ilgilendiğim politikayla askerlik süresinde de ilgilendim.

Bu arada, bu 2 dönemde de kendimi bütün benliğimle, partimizin ve Başkan Allende'nin sözcülüğünü yaptığı Halk Birliğin'in iktidara gelmesine verdim.

YURT ÖZLEMİ VE SICAK DAYANIŞMA

Deneylerimin en yoğununu, Halk Birliği iktidarı sırasında, açık havada, tiyatrolarda, stadlarda yapılan tüm halk gösterilerine ve topluluklarına katılarak edindim.

Dün akşamki toplantı büyük ölçüde yurt özlemimi gidermeme neden oldu. Büyük yurt özlemi diyorum çünkü bana, ülkemizde sosyalizmi kurmağa çalıştığımız, mücadele verdiğimiz dönemdeki olayları, hareketleri anımsattı.

Toplantıya tüm katılanlar arasındaki görülen sıcak ilişki ve bütünleşme «sınıflararası kavga» fikrinin uluslararası düzeyde varlığını gösterdi.

13 Şubat toplantısında Şili halkının haklı davasına karşı gösterilen dayanışma, bu toplantıya katılma şansı elde edebilen biz Şili'liler için çok şey ifade ediyor.

Sonuç olarak şunu söyleyebilirim ki, Türkiye'nin anti-faşist ve anti-emperyalist güçlerinin, bu mücadelede gösterdiği duyarlılık ve uluslararası dayanışma sosyalizmin zaferinin bütün dünyada yakınlaştığını kanıtlıyor.

Faşistler kendilerini, tüm Şili halkının çıkarlarının koruyucusu olarak göstermek istiyorlardı. Ancak bekledikleri ilgiyi Şili halkından göremediler. «Halk Birliği» iktidarına karşı bazı göstermelik toplumsal Kuruluşlar oluşturmaya çalıştılar. Ulusal gençlik kuruluşları, kadın kuruluşları gibi.

Bu kuruluşlara halktan kişiler yerine aristokrat kadınlar burjuva çocukları ilgi gösterdiler. Şili Halkı bu kuruluşları boykot ederek, faşist rejime tavır aldı.

BOYKOTLAR...

Boykotlara elince, Cunta San Diego'da şehrin merkezinde 50 bin kişinin katılabileceğini düşündüğü bir miting yapmak istemişti. Ancak miting 10 bin kişiyle gerçekleşti. Bu olay, propagandalar için milyonlarca dolar harcayan Cunta'nın en önemli başarısızlıklarından oldu.

Cunta'nın dayanacağı bir halk gücü yoktur. Tek dayanağı emperyalist-kapitalist sistemin de giderek azalan desteğidir. Daha somutu uluslararası ABD tekelleridir.

EKONOMİK DURUM...

Ekonomiye gelince: Sözde vergilendirilmiş serbest rekabet ile yurt kapıları yabancı malların ithaline sonuna kadar açıktır. Bu da büyük ölçüde yerel endüstrinin kapanmasına neden olmuştur. Bu etki, birçok endüstri kolunda çalışan büyük bir işçi kesiminin de işsiz kalmasına yol açmıştır.

TOPRAK REFORMU VE İŞSİZLİK

Halk Birliği iktidarı, toprak reformu programını en etkin biçimde uygulamıştı. Yani, sahipleri Avrupa'da ya da ABD'de yaşayan toprakları, topraksız köylülere dağıtmıştı. Faşist Cunta, dağıtılan toprakları yeniden sahiplerine geri verdi. Bu uygulama, tarım kesiminde de işsizliğin büyük ölçüde yayılmasına neden oldu.

Toprak sahipleri bile ekonomik açmazdan korkunç derecede etkilendiler. Çünkü, ülkenin buğday üreticileri, ABD ve diğer kapitalist ülkelerden gelen ve ulusal pazarlarda Şili'de üretilenlerden daha düşük bir fiyata satılan buğdaylarla rekabet etmek durumunda kaldılar.

Aynı şey şeker pancarı üretimi için de söz konusu oldu. Şeker pancarı ekimi, ülkenin büyük bir bölümünden kalktı. Aslında şeker pancarı üretimi büyük bir zenginlikti. Halk iktidarı sırasında Şili'de şeker üretimi ülke tüketiminin hemen hemen tamamını karşılayacak boyutlara çıkmıştı. Şimdi ise şeker, uluslararası pazarın, Şili'ye girmesiyle ve fiyat farklılıkları nedeniyle büyük ölçüde ithal ediliyor.

ULUSLARARASI BANKALAR

Cunta özellikle uluslararası büyük bankaların verdiği borçlarla tam bir güdüm altına girdi. Bu bankalar gerek ABD bankaları gerekse Dünya Bankasıydı. Uluslararası Bankalar, Cunta'ya milyarlarca dolar borç verdiler Ayrıca Uluslararası Bankalar, aralarında konsorsiyumlar düzenleyip Cunta'nın ekonomik politikasını belirlemeyi karar altına aldılar.

Yıllık borç taksitleri ve faizler konsorsiyumun belirlediği bir program doğrultusunda ödeniyordu. Tüm ekonomi uluslararası bankaların denetimine geçmişti.

Bu arada, biraz evvel sözünü ettiğimiz işsizliğe bakınca, bu sosyal yara uluslararası tekellere ödenen faizin ve borcun bir diyeti olarak giderek büyüyordu. Cunta, sosyal sorunlara çözüm bulmayı değil, bu sorunlardan etkilenen halkı daha kolay ezeceğini düşünüyordu. Ancak, yaşanan gerçeği saklayabilmek de olanaksızdı. 15 gün önce, sağlık sekreterinin imzasıyla yayınlanan bir dökümanda, bu büyük sefalet belirtilmektedir. Yayınlanan belgede Şili'de yaşayanların yüzde 25'inin sefalet ve işsizlikle kıvrandığı bildirilmekteydi.

Varılan bu sonuçlar, ülkenin bir çeşit, politik, ekonomik ve toplumsal çöküşü oldu, Bu arada başlıca kuruluş ve kurumlar, hatta katolik Kilisesi de Cunta'ya karşı olduğunu açıkladı ve fiilen Cunta'ya karşı mücadeleye girişti.

DIŞ İLİŞKİLER

Dış ilişkiler bakımından üzerinde durulacak, önemsenecek 2 konu var. Birincisi, sınırlar. Şili'nin Arjantin, Bolivya ve Peru'ya sınırları ortaktır. Sınıf sorunlarımızı çözümlemek için uluslararası alanda, Birleşmiş ve işçi sınıfının uluslararası dayanışmasını savunan büyük sendikal kuruluşlardan yardım beklemekteyiz...

Halen Arjantin'le önemli bir sınır anlaşmazlığımız var. Ülkenin Güneyinde bulunan 3 adanın üzerinde somutlanıyor sorun.

Bu sorun uluslararası düzeyde bütün dünya halklarının hakemliği önünde çözülecektir. Halk Birliği iktidarı bu sorunu halkların kardeşliği ilkesinden ödün vermeden çözümleyecekti.

Peki niçin bu 3 ada sorunu? Çünkü bu üç ada uranyum, petrol gibi stratejik madenlerin bol bulunduğu Antartika kıtasını kontrol edecek yerleşme yerleridir.

Ülkenin kuzeyine doğru da, Bolivya ve Peru ile bazı sorunlarımız var. Hemen hemen 100 yıl kadar önce Şili bu 2 ülke tarafından kurulmuş olan konfederasyonla savaştı. Ve bir kısmı Bolivya'ya bir kısmı da Peru'ya ait olan bazı yerler alındı Ülkenin kuzey kısmında zengin bakır madenleri var.

Ayrıca burada belki savaşa neden olacak kadar önemli güherçile yatakları da var. Ancak son zamanlarda, bu yörelerde uranyum, molibden ve titanyum gibi madenler de bulundu. Emperyalist kapitalist sistem bu nedenlerle bu yöreleri kontrolünde tutmak istiyor.

Peru, Cunta Şili'sinin elçisini sınırdışı etti. Şimdi bu ülkelerin nüfuslarını düşünecek olursak: Şili aşağı yukarı 10 milyon, Arjantin 25 milyon; Peru 14 milyon ve Bolivya'da yaklaşık 5 milyon insanın yaşadığı ülkelerdir. Emperyalist kapitalist sistemin Latin Amerika'daki varlığının devamı bu ülke halklarının aralarındaki sorunların diri ve canlı tutulmasında düğümleniyor.

Faşist Cunta, ABD'nin silah tekellerinin etkisiyle bu sorunları canlı tutup Şili halkını **«şovenist»** etkilerle düşmanlıkla doldurmaktadır.

SİLAHLANMA

Aşağı yukarı 10 ay kadar önce Hava Kuvvetleri Komutanı ve Cunta'nın politikasına karşı 18 general görevlerinden ayrıldılar. Askerler bile Cunta'nın emperyalist politikasına karşı çıktılar.

Deniz Kuvvetlerinde de, bu politikaya karşı direnişler başladı. Böylece Şili ordusunun içinde bir **«birlikte varolma»** durumu yaratıldı.

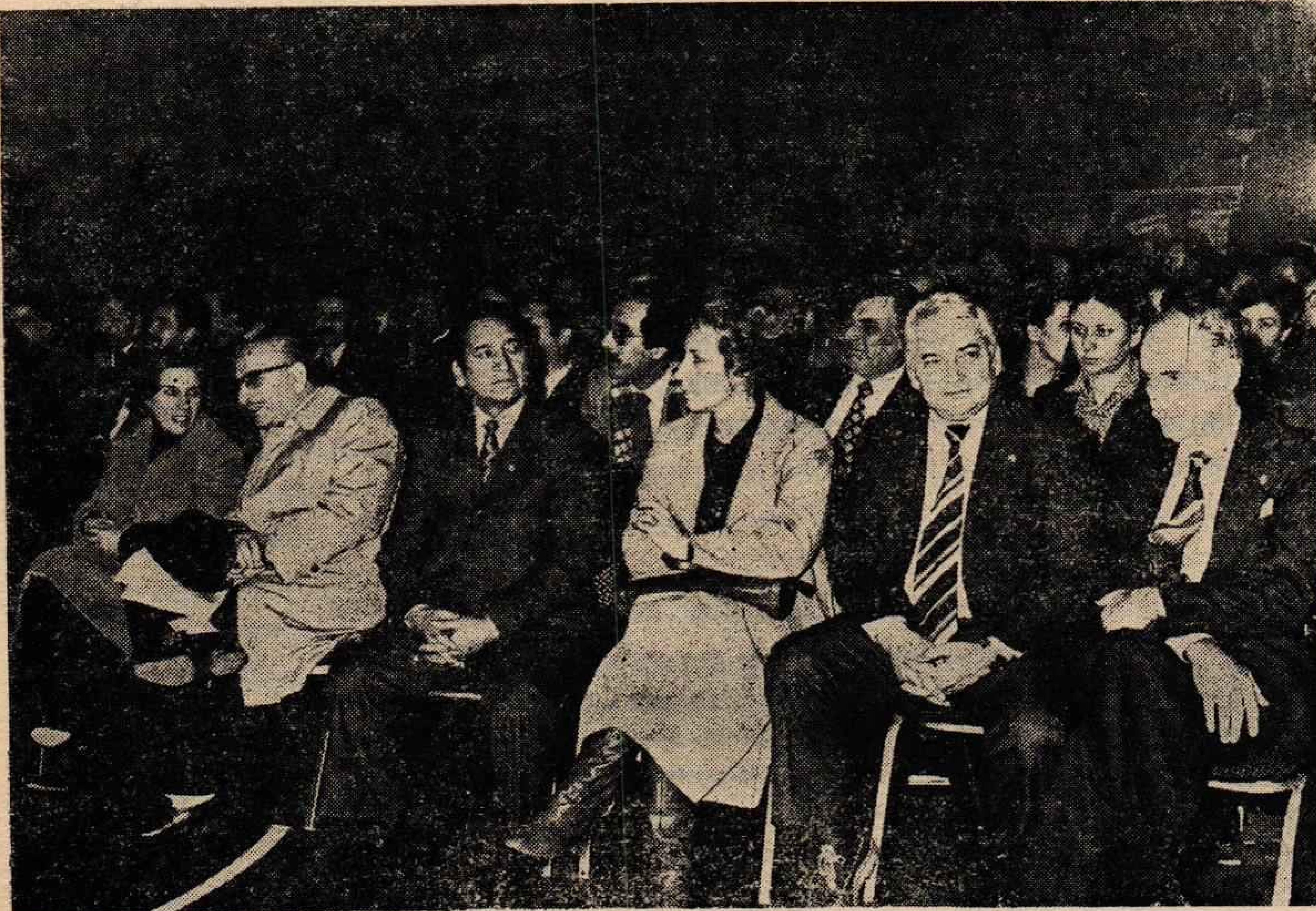
Tıpkı Arjantin ordusunda olduğu gibi, Cunta, yaratılan bütün değerleri ve devlet gelirlerini silahlanmaya yatırdı.

Bir ay kadar önce, Şili Cuntası F. Almanya'dan korkunç bir güce sahip, 3.000 güdümlü mermi satın aldı. Doğal olarak 3.000 güdümlü mermiye milyonlarca dolar ödendi. Bu mermileri Şili'ye getirmek için de uluslararası Hava yollarından taşıma uçağı kiralandı.

DİPLOMATİK ABLUKA

Faşist Şili Cuntası Birleşmiş Milletlerin ekonomik ve sosyal komisyonlarının her yıl gönderdiği kınama bildirilerine konu oluyor. 99 ülke Cunta'ya karşı BM'lerde oy kullanıyor. 30 ülke emperyalistlerin etkisiyle çekimser kalıyor. 9 ülke ise Cunta'yı destekliyor. Bu sonuç Cunta'ya karşı uluslararası dayanışmayı gösteriyor. Bu çok önemli bir olaydır. Bu arada Avrupa Ekonomik Topluluğu Santioga'daki Latin Amerika temsilciliğinin yerini Venevuella'daki Karakas'a taşıdı. Böylece faşist Şili yönetimine karş tavır aldı. Geçen yıl da aralarında İtalya, Ingiltere, İsveç, Belçika'nın da olduğu birtakım ülkeler, Cunta ile olan diplomatik ilişkilerini daha düşük bir düzeye indirdiler. Doğal olarak da darbeyi yapan Cunta'yı Çin ve Romanya dışındaki sosyalist ülkeler kınadılar, ona tavır aldılar.

(Devamı 14. Sayfada)



Yabancı konuklar DİSK gecesinde toplu halde



Kuruluşunun 30.Yılında
DÜNYA BARIŞ KONSEYİ

Çocuk Hakları Bildirgesi

ÇEVİREN:
ULVİ
YILMAZER

ÖNSÖZ

Birleşmiş Milletler üyesi ülke halkları, temel insan haklarına ve insanoğlunun haysiyet ve değerine olan inançlarını Anayasa'da teyid ettikleri için, sosyal ilerlemeyi geliştirmeyi ve daha geniş özgürlükler içinde daha iyi yaşam standartlarını hedefledikleri için,

İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinde, Birleşmiş Milletler örgütü ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasi ve diğer düşünce, ulusal ve sosyal orijin, mülkiyet, doğumdan gelen ve bunun gibi diğer sıfat ayrımı gözetmeksizin belirtilen bütün hak ve özgürlüklerden herkesin yararlanabileceğini ilan ettiği için,

Gerek fiziki gerekse zihinsel açıdan çocuğun henüz olgunlaşmamış olması nedeniyle, uygun yasal korumalar da dahil olmak üzere, özel himaye ve bakıma ihtiyacı olduğu için,

Bu tür özel korumaların gerekliliği, 1924 yılında kabul edilen Cenova Çocuk Hakları Bildirgesinde belirtildiği için ve İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinde ve çocuğun bakımıyla ilgilenen uluslararası örgütlerin ve özel kuruluşların tüzüklerinde tanındığı için,

İnsanlık, verebileceği en iyi şeyi çocuğa borçlu olduğu için,

Bu nedenle

Genel Kurul,

Çocuğun Mutlu bir çocukluğa sahip olması, kendi ve toplumun iyiliği için belirtilen hak ve özgürlüklerden yararlanması için bu Çocuk Hakları Bildirgesini ilan eder. Ve tüm ana-babaları, kadın erkek herkesi, gönüllü örgütleri, yerel yönetimleri, Hükümetleri bu hakları tanımaya ve aşağıda sayılan ilkelere uygun olarak yasal ve diğer önlemler aracılığıyla bunları gözetmek üzere çaba sarfetmeye çağırır.

1. İLKE

Çocuk, bu Bildirgede belirtilen tüm haklardan yararlanacaktır. Gerek kendisinin gerekse ailesinin ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasi ve diğer düşünce, ulusal ve sosyal orijin, mülkiyet, doğumdan gelen ve bunun gibi diğer sıfat ayrımı gözetilmeksizin bütün çocuklar istisnasız tüm haklara sahiptirler.

2. İLKE

Çocuğun fiziksel, zihinsel, ahlaki, ruhsal ve toplumsal bakımdan sağlıklı ve normal bir şekilde, özgürlük ve haysiyet koşulları altında gelişimini sağlamak üzere yasal ve diğer yollardan kendisine özel bir himaye, kolaylık ve fırsat tanınmalıdır. Bu amaçla yasalar hazırlanırken çocukların en hayati çıkarları birinci planda tutulacaktır.

3. İLKE

Doğumuyla birlikte çocuğa bir ad ve tabiyet verilecektir.

4. İLKE

Çocuk sosyal güvenlik hizmetlerinden yararlanacaktır. Sağlıklı olarak büyüme ve gelişme hakkına sahiptir; bu amaçla doğum önce ve sonrasında yeter bir bakımı kapsayacak şekilde kendisine ve annesine özel bir bakımın ve korumanın sağlanması gerekir. Çoduğun yeter bir beslenme ve eğlenme ve sağlık hizmeti görme hakkı vardır.

5. İLKE

Fiziksel, zihinsel ya da toplumsal bakımdan engelli çoıuklara bu özel koşullarından ötürü özel bir yetişim, eğitim ve bakım uygulanmalıdır.

6. İLKE

Kişiliğinin tam ve uyumlu bir gelişimi için çocuğun sevgi ve anlayışa ihtiyacı vardır. Mümkün olduğu müddetçe çocuk ana-babasının bakım ve sorumluluğu altında ve her hal ve koşulda sevgi atmosferi içinde ve ahlaki ve maddi güvenlik ortamında büyütülecektir; çok ender durumlar dışında, çocuğun ilk yılları anasından ayrı geçmiyecektir. Toplum ve yöneticiler, ailesi bulunmayan ve yeterli geçim olanakları olmayan çocuklara yönelik özel bir bakımı sağlamak ve geliştirmekle sorumludurlar. Büyük ailelerin çocukları için devlet ödentisi ve diğer yardımlar arzulanır yöntemlerdir.

7. İLKE

Çocuk, en azından ilköğretim kademesinde, parasız ve zorunlu bir öğrenim görme hakkına sahiptir. Çocuğun genel kültürünü artırıcı, eşit fırsat temelinde onun kişisel yeteneklerinin gelişimini mümkün kılan, ona karar verme yeteneğini kazandıran, ahlaki ve toplumsal sorumluluk duygusunu veren ve topluma yararlı bir üye olma bilincini geliştiren bir eğitimden geçmelidir.

Çocuğun en başta gelen çıkarları, eğitiminden ve yönlendiriciliğinden sorumlu kişiler için kılavuz ilke olacaktır; bu sorumluluk ana-babalar nezdinde en önde gelir.

Çocuk oyun oynama ve eğlenme olanaklarına sahip olmalıdır ve eğitimde olduğu gibi aynı amaca yöneltilmelidir; toplum ve yöneticiler bu hakkın hayata geçmesi için çaba sarfedeceklerdir.

8. İLKE

Her durumda, koruma ve dinlenme olanaklarından ilk yararlanacak olan çocuktur.

9. İLKE

Her türlü ihmal, zulüm ve sömürü biçimlerine karşı çocuk korunmalıdır. Hiçbir şekilde çocuk ticareti yapılmıyacaktır. Uygun bir asgari yaşa ulaşamamış bulunan çocuklar bir işte çalıştırılmıyacaklardır, sağlığına ve eğitimine zarar veren, ya da onun fiziksel, zihinsel ve ahlaki gelişimini engelleyen işler de çalışmasına neden olunmıyacak ve izin verilmiyecektir.

10. İLKE

Irkçı, dinsel ve diğer tüm ayırımcı uygulamalara karşı çocuk korunmalıdır. Anlayış, hoşgörü, halkların dostluğu, barış ve evrensel kardeşlik ruhuyla ve tüm enerji ve yeteneklerini insanlığın hizmetine hasretme bilinciyle yetiştirilecektir.



ÇOCUK HAKLARI BİLDİRGESİNİN KAMUOYUNA MALEDİLMESİ

Çocuk Hakları Bildirgesinin tüm ana-babalara, kadın-erkek herkese, gönüllü örgütlere, yerel yönetimlere, Hükümetlere bu hakları tanımaları için çağrıda bulunduğunu ve uyulması için çaba sarfetmelerini istediğini gözününe alan,

Genel Kurul,

1) Üye Devletlerin Hükümetlerine, ilgili özel kuruluşlara, uygun hükümet-dışı örgütlere, bu Bildirge metninin kamuoyuna duyurulması için tavsiyede bulunur,

2) Bildirgenin geniş çapta yaygınlaştırılmasını Genel Sekreter'den rica eder, bu amaçla her dilde yayın yapılması için tüm olanaklardan yararlanması sağlanacaktır.

(Peace Courrier, Ocak 1979 Sayısından çevrilmiştir.)

Vietnam'a Yönelik Çin Provokasyonları

PHAN ANH (*)
Çeviren : ULVİ YILMAZER

Vietnam halkı sadece ve sadece barışı sağlamak için, bağımsızlık ve özgürlükle birlikte barışa ulaşmak için mücadele etmiştir.

Büyük fedakârlıklar sonucu, 30 yıl boyunca dökülen kanlar pahasına, dünyanın dörtbir yerinde iyiniyetli halkların ve insanların onca çabalarıyla elde edilen bu barış, uzun zamandır ümit edilen ve sonunda kazanılan, gerçek dostlarının yardımıyla harabe durumundan çıkmaya ve yaralarını sarmaya çalışırken ülkenin büyük bir tutkuyla bağlandığı bu barış, ne yazık ki bugünlerde ciddi bir şekilde tehdit edilmektedir.

Ülkemizde ve esas olarak da Güney Doğu Asya'da barışın taşıdığı büyük önem nedeniyle bu konunun özellikle vurgulanması gerekir. Tehlike, Çin yöneticilerinin Vietnam Sosyalist Cumhuriyetine ve halkına karşı izlediği —yaşamın değişik kesimlerinde— anti-Vietnam politikadır.

Çin yöneticileri son birkaç yıldır gerici Kamboçya kliğinin Vietnam'a karşı planını teşvik ettiler ve desteklediler. 1977 Nisan'ından bu yana Kamboçya'daki egemen klik Vietnam sınır kasabalarında askeri saldırılar düzenlemiştir. Zaman zaman o kadar askeri birlik topraklarımızı ihlal etmiş ve bölgede yaşayan sivil halkı büyük bir vahşetle kıyımdan geçirmiştir.

ÇİN YÖNETİCİLERİNİN UYDURMALARI

1978 yılı içerisinde Çin yöneticileri Hoa (Çin kökenli Vietnam halkı) hikayesini uydurarak yepyeni birşey icat ettiler. Vietnam'ı «Hoaları topraklarından sürmekle, onlara eziyet etmekle ve kovmakla» suçladılar, bu hikaye, dünyanın hiçbir yerinde kendilerine Vietnam'daki kadar iyi muamele edilmediğini bilen Hoa'ları dahi şaşkınlığa uğrattı. Çin yöneticilerinin bu ikiyüzlü buluşları karşısında derin bir şekilde sarsıldılar.

Suçlayıcı bu hikaye ile birlikte Pekin daha önce Vietnam'a vaaddettiği tüm yardımları 1978 yılında kesti ve yeniden inşa çalışmalarımızı baltalamak amacıyla ülkemizdeki bütün uzmanlarını geri çekti. Çin yöneticileri aynı zamanda Vietnam hava sahasını ihlal eden askeri uçaklar gönderdi. Bu eylemler her iki ülke arasındaki ilişkilere ve Vietnam ve Çin halkları arasındaki dostluğa büyük zarar verdi. Bu dostluk birkaç nesil boyu devam etmiştir ve kolonyalizme ve emperyalizme karşı ortaklaşa mücadele yürütmüşlerdir.

Çin yöneticilerinin neden bu yolu seçtiklerine hayret edilebilir.

Bunun nedeni, Vietnam'ın kendi bağımsızlığını ve egemenliğini korumak konusunda son derece kararlı oluşudur. Vietnam, barış ve adalet yanlısı bütün halklarla dostluk ve dayanışma politikası izlemektedir. Bunun nedeni, Vietnam'ın emperyalizme karşı savaş kararlılığıdır ve nereyi hedeflerse hedeflesin yayılmacılığa karşı mücadele kararlılığıdır.

Çin yöneticilerinin bize karşı giriştiği bu eylemler ancak bağımsızlığımızı koruma azmimizi artırır. Bu politikaya ve eylemlere karşı savaşmaya kararlıyız. Bizim için kutsal ve dokunulmaz olan bağımsızlığımızı ve egemenliğimizi korumaya kararlıyız.

Hükümetimiz pek çok kereler varolan anlaşmalıkların barışçı görüşmeler yoluyla çözüme kavuşturulmasını Çin hükümetine önermiştir. Her iki halkın ortak çıkarları doğrultusunda, tüm dünya halklarının ortak çıkarları doğrultusunda, barış, ulusal bağımsızlık, demokrasi ve sosyal ilerleme için ve eski dostluğumuzun tekrar inşası için Çin yöneticilerinden bu eylemlerine bir son vermelerini rica ettik.

Şuna kesinlikle inanıyoruz ki davamız zafere ulaşacaktır, zira tutumumuz haklıdır ve tavrımız karşılıklı görüşmeden yanadır, diğer ulusların ve uluslararası kamuoyunun desteğiyle birlikte, daha şimdiden önemli bir yol katetmiş olan ve geçmişten edinilen deneyimlerin ışığında gelecekte daha zorlu görevlerin üstesinden gelme isteğimizle güçlendirmeye çalıştığımız dünya barış hareketinin kararlı eylemi ile zafere ulaşacağız.

Dünya barış hareketinin filizlenmesinden itibaren dünyanın dörtbir yanında barışın korunması için mücadele eden uluslar ve insanlar, eski Başkan Frederic Joliot Curie'nin şu ünlü deyişini, unutmamışlardır: **«Barışa kendiliğinden ulaşılmaz, fakat elde edilir».**

Bu sloganın doğruluğu ve derinliği, son otuz yıldır dünya barış hareketinin yürüttüğü verimli çalışmalarla, bir dünya savaşının savunuculuğunu yapan gerici güçlere karşı ve barış için sürdürülen yorulmak bilmez mücadelelerde giderek artan başarılarla kanıtlanmıştır.



Vietnamlılar insanlık düşmanlarını bir yerlerden tanırlar. Pentagon ve Pekin... esas olan saldırganın kimliği değil, amacıdır. Çocuklar da böyle düşünüyor Vietnam'da.

Gerçekten de barış, başta Lenin'in ülkesinde sosyalizmin sürekli gelişmesi ve Avrupa, Latin Amerika, ve Afrika'ya yayılması ile her geçen gün tabanını genişletmektedir. Sosyalizm dünyada giderek artan bir ilgi merkezi olmuş ve savaş kışkırtıcılığına karşı barışın temel kalesi haline gelmiştir.

Sosyalizm ve dünya ilerici güçleri ile birlikte kolonyalizme, neo-kolonyalizme ve ırkçılığa öldürücü darbeler indiren, emperyalizmi silahsızlandıran saldırgan girişimlerinden vazgeçmeye zorlıyan ulusal kurtuluş hareketinin karşı koyulmaz dalgalarıyla, barış güç kazanmış ve kazanmaya devam etmektedir.

Kapitalist ülkelerde işçi hareketlerinin, demokrasi, barış ve sosyal ilerleme örgütlerinin sürekli yükselen mücadeleleri kanalıyla barış taban kazanmış ve kazanmaya devam etmektedir, bu, emperyalizme kendi kalesinde bir saldırı anlamına gelir.

Şimdiden kazanılmış olan bu başarılarla, dünyadaki mevcut durumdan da görülür ki barış, ulusal bağımsızlık, demokrasi ve sosyal ilerleme güçleri savaş yanlısı saldırgan güçlere karşı pek çok zaferler kazanmaktadır.

Bu güçler topluluğu bizim mücadele inancımızı bir kat daha artırmaktadır. Daha da öte güçlerin bu birlikteliği, barış için mücadele veren güçlere yeni bir dünya savaşını önleme olanağını sunmaktadır.

(New Perspectives, Journal of the World Peace Council Ocak 1979 sayısından çevrilmiştir.)

(*) PHAN ANH, Parlemento Üyesi, Vietnam Barış Konseyi Başkanı, Dünya Barış Konseyi Başkan Yardımcısı (Vietnam)



Savaşmasını bildikleri kadar barışı inşa etmesini de bildiler. Şimdi maocu haydutluğa karşı, emperyalist provokasyonlara karşı ulusal onurlarını koruyorlar.

TİP KONGRESİ SOSYALİST BİRLİK SORUNUNA KAYITSIZ KALDI

(Baştarafı 5. Sayfada)

nuşma yapıp yapmamasına indirgenemez. Ama bir bütün içinde alındıklarında «ayrıntı» ve «şekil» gibi gözüken detayların o bütünün parçaları olduğu ortaya çıkar! Sözgelimi, divan TSİP heyetinin Kongre'de konuk olarak bulunduğunu dahi haber vermemiştir.

Böyle başlayan Kongre böyle sürmüştür. TİP G. Başkanı iki buçuk saat süren **konuşmasında birlik meselesinden** tek kelimeyle dahi bahsetmemiştir. Konuşmasının sonunu ise:

> «Türkiye İşçi Partisi herhangi bir işçi sınıfı partisi değildir, doğrudan işçi sınıfımızın partisidir. Her zaman, hiç şaşmaksızın, işçi sınıfımızın partisi olmanın onur ve sorumluluğu içinde hareket etmiştir» (Rapor, teksir, sf. 41)

diyerek bağlamıştır. G. Başkan böyle deyince diğer kongre delegeleri de benzeri bir tavır içine girmişlerdir.

Bu gelişimin doğal sonucu, Kongre kararlarının da aynı doğrultuda şekillenmesi olmuştur. Daha 1 nolu kararda aynen şöyle denilmektedir:

> «1. Türkiye işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi olan Türkiye İşçi Partisi;
>
> Türkiye'nin somut koşullarının bilimsel sosyalist açıdan somut tahliline dayanan programı ve işçi sınıfı partisine özgü tüzüğü ile, saptadığı strateji ve uyguladığı taktiklerle, denenmiş kadrolarıyla ve başarılı geçmişiyle, işçi sınıfımızın uzun bir tarihi olan politik mücadelesinin günümüz koşullarında örgütlenişidir. Ve bu mücadelenin yürütücüsü ve geliştiricisidir.
>
> Gücünü tarihsel süreklilik ve bilimsel sosyalizmden alarak...»

Birlik meselesinin tamamiyle gözardı edilmesi bir kenara, bu kararla TİP eski olumsuz tutumunu bir kez daha, hem de kongre kararı şeklinde pekiştirmektedir. Üstelik buradaki ifade ediliş tarzıyla TİP, Türkiye sosyalist hareketinin geçmişine de tek başına sahip çıkmaktadır. Eski TİP'in yaptığı gibi yapmamak, yani geçmişi reddetmemek, hatta ona sahip çıkmak sosyalistlerin benimseyeceği bir tavır olmalıdır ve bu yanıyla geçmişe sahip çıkmak elbette ki doğrudur. Ama bu sahiplenişin, **bugünü** olduğu gibi **dünün** de **tümünü** kapsaması, ne gerçekle bağdaşır, ne de TİP'e «biricik parti» olmak payesini kazandırır!

Üstelik geçmişe bu kadar sahip çıkanlara, başlangıçtan bu yana Türkiye sosyalist hareketinin kendilerinde somutlandığını, güçlerini «tarihsel süreklilik»den aldıklarını iddia edenlere, 12 Mart dönemini yaşamış gerçekçi bir kişi bile, **1971-1975 arasında neredeydiniz? «İşçi sınıfımızın politik mücadelesinin» o günlerin «koşullarında» da «örgütlenişi»ni siz mi temsil ediyorsunuz?** diye soruverir! Bu soruya son günlerde sloganlaştırılan «Her hal ve şartta görev başında!» diye cevap verilemez. Böyle bir cevap verilirse gerçekler değiştirilmiş olur. Çünkü 12 Mart dönemi çok yakın bir geçmişte yer almıştır ve herkes ne olup bittiğini, işçi sınıfının faşizme karşı örgütlü mücadeledeki durumunu hatırlamaktadır. Bu şiarın, gerçekten şiar olabilmesi için yeni TİP, kendisinin 1975'de başladığını kabul etmek zorundadır. Aksi halde bu bir şiar değil bir **özeleştiri** olur.

Ve **özeleştirinin** şiarlaştırıldığı dünya sosyalist hareketinde görülmüş şek değildir!

Bu yazımızda TİP kongresi vesilesiyle TİP'in birlikçi olmayan tavrına değinmek istedik. Çünkü bu konu son derece hayati, aynı zamanda güncel. TİP G. Başkanı TSİP Kongresi'ne geliyor, birlikten ve «tekleşme»den söz ediyor. Şekli ne olursa olsun bunun somut anlamı **TSİP'e birleşme teklifidir.** Aradan iki ay geçiyor; bu süre boyunca TİP'in sosyalist harekete bakışında, G. Başkanlarının TSİP Kongresi'ndeki sözleri doğrultusunda bir gelişme olmadığı gibi birlik doğrultusunda da TİP'den tek bir kelime çıkmıyor. Buna karşılık yurdun pek çok yerinde «TİP'le TSİP birleşiyormuş!» söylentileri yayılmaya başlıyor. Ama **resmi neşriyatta** en ufak bir değişiklik olmuyor. Hatta bu söylentiler çoğu zaman gerçekle en ufak ilişkisi olmadığı halde **«TSİP TİP'e katılıyormuş»** şeklinde «somutlandırılıyor»! Tabii böyle bir gelişmeden sonra toplanan Kongrede de herkes **«biricik parti»** edebiyatına hız veriyor. Hatta delegelerden biri «işçi sınıfı politik hareketinin tekleşmesi mi? Maazallah! Zaten tekleşme ne demek? TİP **tek**»tir diyebiliyor. Şayet kongre delegelerini TİP tabanı diye kabul edersek, demek oluyor ki, G. Başkan'ın TSİP Kongresi'ndeki konuşmasına rağmen taban hiç de birlikten yana değil. En azından böylesi bir olguya **hazır değil.** O halde bir defa «tekleşme»den söz edip geçmek fazla bir anlam ifade etmiyor. Sosyalist birliğin gerekleri yapılmadığı, bu doğrultuda somut, inandırıcı ve herkesi hazırlayıcı politikalar izlenmediği takdirde birlik doğrultusunda adım atılması kolay olmuyor.

TİP'in sosyalist birlik meselesini dışlayan, ona bigâne kalan 2. Kongresi, birlik için ne yazık ki olumsuz bir adım olmuştur. Ve bizim bu yazıyı kaleme almamızın nedeni bu olumsuzluğun daha derinleşmesini istemediğimiz, onun ters etkilerinin giderilmesini arzuladığımız içindir. Çünkü TSİP kurulduğundan bu yana birlikten yana olmuştur ve onun gereklerini yerine getirmeye canla başla çalışmıştır. Bunu da bir **iyi niyet gösterisi** olsun diye yapmamıştır. Böylesi, bilimin bir emri, işçi sınıfımızın ve halkımızın çıkarının gereği olduğu için ısrarlı çaba sürdürmüştür.

Üstelik unutmayalım ki, zor günlerden geçiyoruz. Ve bizleri önümüzde daha da zor günler bekliyor. Emekçi halkın, faşizmden çıkarı olmayan on milyonlarca insanın mücadelesini süratle örgütlemek ve geliştirmekle yükümlüyüz. Böylesi bir yükümlülük sosyalist hareketin örgütlü birliğini daha da acilleştiriyor.

Birliğe yardımcı olmanın yolu da her şeyden önce **gerçekten** birlikçi olmaktan geçiyor. Yoksa TİP Kongresi'nde alabildiğine hız verildiği gibi istenildiği kadar **«bir tek ben varım ben temsil ederim!»** densin, koskoca potansiyel içinde **küçük bir parti** olmaktan kurtulunamaz. Ve defalarca ispat olunmuştur ki **gerçekler inatçıdır.**

ŞİLİ DELEGASYONU İLE RÖPORTAJ

(Baştarafı 11. Sayfada)

Uluslararası Çalışma Örgütü: Cunta'yı Kınama Örgütü; UNESCO, daha doğrusu BM' lerin tüm toplulukları, uluslararası sendikal örgütler de darbeden beri Şili'de sürdürülen sendikal mücadeleye yönelen baskılara sürekli karşı oluyorlar.

Bu, uluslararası dayanışma, Şili'deki demokrasi mücadelesine güç verdiği gibi, sosyalizme dönük çabalara da yardımcı oluyor.

PINOCHET'DEN SONRA NE OLACAK?

Ancak, düşünülmesi gereken en önemli bir sorun da Pinochet düştükten sonra neler olacağıdır. Şili halkının nasıl bir hükümetin temsil edeceğidir. Hangi politik program izlenecektir? Bu varolan sorunların en önemlilerindendir.

Şili'de bugün birlikte davrananlar, Sosyalistler, Komünistler, Marksistler, Leninistler, solcu hristiyanlardır. Parti de dönem dönem bu değişik görüşlerin etkisi altında olabilmektedir. Halkın genel seçimlerle yönetimi doğrudan doğruya belirleyeceği demokratik iktidarda, askerlerin yeri ve payı olabilir mi? Çünkü, bugün Şili'de faşist rejime karşı demokrat askerler de dövüşmektedirler.

Şimdilik Halk Birliği yönetiminin seçim programı bir bütün olarak tanımlanabilir. Bazılarına göre gelecekteki çıkar yol, Marksist partilerin dışlanarak bir askeri grupla hristiyan demokratların ortaklaşa hükümet oluşturmasıdır.

Görüldüğü gibi bir hayli karışık ve yoğun bir tartışma vardır. Ama Şili'de son sözü Şili halkının ve işçi sınıfının siyasal örgütü söyleyecektir.

Şili halkının ve işçi sınıfının anti-faşist ve anti-emperyalist mücadelesinde en önemli dayanağı uluslararası dayanışmadır. Örneğin; Türkiye'ye gelen Şili Deniz Okulu Gemisine karşı Türk demokratlarının ve ilericilerinin yaptığı boykot bu dayanışmaya önemli bir örnektir.

Evet Şili Okul Gemisi **«Esmeralda»** İstanbul'a gelerek Cunta'yı şirin göstermek istemiş ancak, sendikaların, ilericilerin ve demokratların dayanışma hareketleri nedeniyle Esmeralda Türkiye'de hiçbir limana yanaşamamıştır.

İspanya'da ve İsrail'de yükselen protestolar nedeniyle de askeri bir limandan onarım ve ihtiyaçlarını karşılamak için ancak izin verilmiştir. Hatta Esmeralda ABD'de de bile protestolarla karşılanmıştır. Bu çok çok önemli bir sonuçtur. Çünkü Şili ordusunun uluslararası prestiji sarsılmıştır. Askerlere yöneltilen bu iğrenme gösterileri içte, askeri kuvvetler arasında bir bölünmeye yol açmıştır.

Şili Cunta'sını boykot ve nefret hareketlerinin çok çok büyük önemi var. Örneğin; Bonn'da Cunta'yı temsil eden bir elçi var. Bir hava generalidir. Politik tutukluların değişimi için çaba göstermiştir. Bunun gibi protestolardan etkilenen bir çok örnek gösterilebilir.

Böyle bir konuşma ile bize sorunlarımızı aktarma fırsatını verdiğiniz için teşekkür eder, uluslararası işçi sınıfı dayanışmasına olan örnek davranışınızdan dolayı Türk halkına ve işçi sınıfına saygılarımızı sunarız.

Baştarafı 3. Sayfada)

çer. Parti, bu görevini yerine getirirken tek başına hareket etmez. Onun yığınları seferber edebilmesinin yolu, öncülüğün üstesinden gelmesinden geçer. Yani, söz konusu olan demokrasi safları içinde yer alanların, beraberliğinin, iş ve eylem birliğinin sağlanmasıdır. Parti kitleleri mücadeleye seferber ederken, bu noktadan hareket eder. İş ve eylem birliğini ne ölçüde yaygınlaştırabilirse, ne ölçüde çeşitli partilerin, demokratik kuruluşların, kişilerin beraberlik ve dayanışmasını gerçekleştirebilirse, yığınsallaşma yolunda adım atmış olur. Önemli olan bu noktadır ve bunun için de «ben öncüyüm» diye kendini ilan etmeye gerek yoktur. Demokrasi için, faşizme geçit vermemek için ne ölçüde geniş ve sağlam bir beraberlik ve bu temelde düzenli bir çalışma yürütülebilirse, Partinin öncülüğü o ölçüde hayatın içinde gerçekleşir. Kitleler, neyin nasıl olup bittiğini, nasıl kotarıldığını anlayacak kadar basiretlidirler ve öncünün hakkını öncüye verirler. İşte yığınsallaşmak dediğimiz de budur.

Yığınsallaşmak, aynı zamanda bir yaratıcılık, bir coşku ve bir yapıcı olmak meselesidir. Bağımlı kapitalizmin iyice yozlaştırdığı bu düzenden kurtulmak için can atan, aşağılanmış, horlanmış sefaletin en koyusuna itilmiş, on milyonlarca emekçinin yaşanılası bir dünyaya, barış, dostluk, sevgi ve alabildiğine serpilip gelişme dünyasına duyduğu hasretin yakıcılığı kavranmadan, bu uğurda mücadelenin yürekleri tutuşturan coşkusu duyulmadan ve bu uğurda her türlü yaratıcılık seferber edilmeden, yığınsallaşmak yolunda fazla mesafe katedilemez. Sosyalistleri güçlü kılan, onları diğerlerinden ayırdeden, bilimle coşkuyu, kafayla yüreği birlikte işe koşmayı bilmeleridir!

8 Mart, Uluslararası Kadınlar Günü ve Türkiye'de Demokratik Kadın Hareketinin Görevleri

8 Mart giderek Türkiye'de de geleneksellleşiyor veya bir başka deyimle, Türkiye'de de demokratik kadın hareketi 8 Mart geleneği üzerinde gelişip güçleniyor. Demokratik Kadın Birliği pek çok ilde düzenlediği kutlama toplantılarıyla bu günün anlamını öne çıkarıp pekiştiriyor.

Kadınların kurtuluşu için verilen mücadele tarihte ilk kez kapitalizm ile birlikte ortaya çıkmıştır. Çünkü kapitalist düzen, kadınların tarihsel olarak ezilen cins olma konumlarını başka bir platforma, emeğin sömürüsü alanına aktarmıştır. Bu alanda kadın kitlesi sahneye yeni bir konumla çıkarken, tarihi olarak ilk kez doğmakta olan bir başka güçle, işçi sınıfıyla yanyana düşmüştür. Böylece kapitalizm, kadın-erkek, bir sömürülen çalışanlar kitlesini, kendi varoluşunun zorunlu önkoşulu olarak yaratmıştır.

Kadının sermaye karşısındaki işgücü satıcısı olarak konumu, onun düzenle olan çelişkilerini öne çıkarıp güçlendirirken, buna bağlı olarak, tarih boyunca bir türlü öne çıkamıyan ve hatta kimi doğal özelliklerden ötürü kültürel geleneğin veya yerleşik davranış kalıplarının «olağan» hale getirdiği, kadınlığından doğan çelişkilerini de canlandırmıştır.

Kadının emekçi olarak çelişkisi kapitalist toplumda hiç kuşku yok ki sömürü düzenine karşıdır. Aynı çelişki ekseni etrafında toplanan tüm sınıf güçlerinin konumu da böyle olduğu için, sömürüden kurtulma mücadelesi veren kadınlar, genel olarak emekçilerin verdikleri mücadele içinde bulunurlar. Ancak bunun yanında kadınların, **kadın olmalarından** doğan çelişkileri, ilk elden erkek cinsine karşı bir çelişki gibi görünür. Somut durumun bu pratik algılanışı ise kadın-erkek eşitsizliğinde bütün tarihi faktörleri bir yana bırakarak «erkeğin üstünlüğünü» mücadelenin önüne hedef olarak koymayı dener. **Feminizm** dediğimiz bu akımın ayağı yerde olmadığı ve somut çelişkileri yakalayamadığı için, başarı şansı da olmamıştır. Ancak, kadın mücadelesinde alışkanlıklar olarak ve yer yer kendini hissettirebilmektedir.

Halbuki esas olarak, kadınların kadın olmalarından dolayı doğan sorunları ve bu anlamda çelişkileri, onları kendi pazarına «kadınlar olarak» çeken kapitalizmle ve sömürüyledir. Çünkü işgücü pazarında kadının ezilen cins olma konumu, onun ucuz emek gücü sahibi olması olarak somutlanır. Ayrıntısında bunu, analık ve ana sağlığı sorunu ,aynı işe farklı ücret uygulaması, sağlığa zararlı işlerde çalıştırma vb. olarak görmek mümkündür.

Bu anlamda söylenebilir ki, kapitalizm altında kadının tarihi anatomik çelişkisi, gelip «modern sömürü toplumu»nun esas çelişkisiyle bütünleşir ve böyle olduğu için de bir çözüm perspektifi bulmuş olur.



Bu yüzden kadınların mücadelesi gibi örgütlenmeleri de, emekçi örgütlerinde somutlanır. Bunlar ekonomik demokratik ve siyasal örgütlenme biçimleri olabilirler.

Ne ki, bu genel tablo içinde kadınlar, tarihten gelme konumlarının değil, bunun kapitalizm altındaki somutlanışının gereği olarak, emekçi halkın mücadelesine yine de «kadınlar olarak» katılmak zorundadırlar. Çıkarları, talepleri ve özlemleri yönünden emekçiler kitlesinin bir parçası olan kadınlar, tarihi konumlarının günümüzdeki somutlanışı açısından özgün yerlerini korurlar ve **kadın kitlesinin üyeleri** olmak durumundadırlar. Ve bu, kadınların ekonomik-demokratik mücadelesiyle sınırlı kalmak üzere, örgütlenmelerine de yansır. Çözümün nihaliği bütün emekçiler açısından aynı platformda olacağından, siyasi mücadele araçları cins ve meslek damgasını değil, sınıf damgasını taşır.

Sömürüye karşı emekçilerin mücadele geleneği ne kadar eski ise, kadınların mücadele geleneği de o kadar eskidir. Bu mücadeleyi belli bir takvim yaprağından başlatmak olası değil dir ama **8 Mart 1857 tarihi** bu bakımdan bir dönemeç olmuş, ABD'de kadınlar, «eşit işe eşit ücret» talebiyle ortaya çıkarak ilk kez kitlesel olarak mücadeleye katılmıştır. Böylece, sömürüye karşı mücadele alanlarına sadece kadınların girmesi değil, doğrudan kapitalizmin karşısına çıkan güçlerin niteliksel değişmesi de elde edilmiş oluyordu. Sınıf mücadelesinde güç dengesinin emekçi sınıflardan yana ağır basması, kadınların mücadeleye kazanılması veya katılması sağlanmadıkça elde edilebilecek bir hedef değildir. Bu bakımdan 8 Mart, sadece kadınların mücadele geleneğinde değil, ayrıca ve önemli olarak, emekçi sınıfların mücadelesinde de önemli bir dönemeci işaret eder. Ve emekçi sınıfların bir yarısı için «kadın sorunu» olarak ortaya çıkan mesele, bütünü için «emekçi sorunu» düzeyine yükselir.

8 Mart'la başlayan bu mücadele, kadınların toplumsal yaşama daha aktif ve yaygın biçimde katılmalarıyla, hem kitlesel taban ve hem de önem bakımından daha da yükseldi. Kapitalizmin daha ileri aşamaları ve özellikle günümüzün barış sorunu, kadınların kurtuluşu mücadelesinin somut içeriğini zenginleştirdi, taleplerini artırdı. 1979 yılında ise kadınların mücadelesi yeni bir unsuru daha öne sürerek kendisi üzerine dikkatleri topluyor. «Çocuk sorunu».

Kadın-çocuk ilişkisini, çocuk-toplum ilişkisine dönüştürmek için yeterli teorik zemin mevcuttur ama bunun maddi zemini henüz yaratılabilmiş değildir. Kapitalist toplumlardan farklı olarak sosyalist toplumlarda devlet çocuk sorununu, maddi yükleri ve düzenlemeler bakımından üstlenmiştir fakat bu alanda nihai çözüm için atılmakta olan ve atılması gereken daha adımlar bulunmaktadır: Kapitalist toplumlarda bu, kadının, çözümsüz kalan sorunlarının üstüne artan boyutlarda çocuk sorunun da eklenmesi olarak görünüyor. Kadınlar iş koşullarına ek olarak çocukların sorunlarını yüklenmekle kalmıyorlar, çocukların sorunlarının da giderek artmasından doğan yeni sorumlulukları doğrudan yükleniyorlar.

Çocuk yılında özel olarak çocuk sorunlarının, kadın sorununu da öne çıkarması kaçınılmazdır. Bu nedenle Türkiye'de 1979 yılının özel anlamını; bu boyutta ele alıp değerlendirmek gerekiyor. Demokratik kadın hareketinin önünde duran görevler bu nedenle, kadın kitlesinin genel ve özel taplerini hem kendi kitlesi içinde, hem de bütün toplum katlarında yaygınlaştırmak, bu çalışmanın temel araçlarından biri olarak Demokratik Kadın Birliği'ni geliştirip güçlendirmek ve yine bu mücadelenin yaygınlaşmasından doğan olanakları kadın hareketinin örgütsel birliği doğrultusunda sonuna kadar değerlendirebilmektir.

8 Mart geleneği Türkiye'de daha da kökleşmelidir.

Sahra Kadını

«Çölün ortasında, kum tepeleri eteklerine kurulmuş kamplarda, onu daima kararlı ve görevinin başında bulacaksınız.»

Vivian NUEZ

Sahra mülteci kamplarını doşan ve tam çöl ortasında inşa edilmiş okullarını ya da ulusal hastanelerini ziyaret eden kişi, her yerde kadınların varlığını gerçekten etkileniyor. Hatırlamak gerekir ki eski İspanyol Sahrasının 150.000 kişisi, beş yıldan beri bir Ulusal Kurtuluş Savaşı vermektedir.

Kendi topraklarını terketmek ve dost bir ülke olan Cezayir sınırına sığınmak zorunda kalan Sahra halkı —çoğunluğu kadınlar ve çocuklar— anayurtlarının tüm geleneklerini bu çölde yaşatmayı başardılar.

105.000 Sahralı mültecinin % 60'dan fazlası kadınlardan oluşuyor. Kampları kuran, mutfak işlerini yapan, okulları ve sağlık kurumlarını inşa eden onlardır. Savunmayı da onlar gerçekleştiriyorlar ve «Savaş içindeyiz» diyorlar.

«İSPANYOL SAHRASI»

Fosfat, demir ve diğer madenler bakımından zengin olan ve balıkçılık için son derece iyi koşullara sahip bulunan 284.000 km.²'lik bu topraklar, 1884 yılından beri İspanyol egemenliği altındaydı.

Çoğunluğu göçebe olan Sahralılar 1976 yılına kadar, Asya, Afrika ve Latin Amerika'nın tüm sömürge halklarıyla aynı kaderi paylaştılar.

Arap kökenli ve İslam dininden olan bu halk, kendi doğal kaynaklarından ayrı düşürüldü ve soyulup soğana çevrildi.

Bir Arap lehçesi olan **hassani** diline sahip bu insanlar, sadece yabancı ziyaretçilerle anlaşabilmek için İspanyolca konuşuyorlar.

Sahra halkı İspanyollara karşı elbirliğiyle mücadeleye, Batı Sahra'nın başlıca üç kentinde (Başkent El Ayun, Samara ve Dajla) başladı. Sagiya-El-Hamra ve Rio De Oro (POLISARIO Cephesi) ulusal kurtuluş cephesi 10 Mayıs 1973'de kuruldu.

Uluslararası planda Sahra Halkının yasal temsilcisi olarak tanınan POLISARIO Cephesi, halen işgalci durumda olan Fas ve Moritanyalılara karşı kurtuluş savaşını gereğince yürütebilmesi için, halkı harekete geçiren tüm kitle örgütlerince destekleniyor.

İşte bu halk örgütlerinden biri olan ve resmen 1975 ocağında kurulan Sahra Kadınları Birliği'ne, mülteci kamplarında günlük yaşamın örgütlenmesi görevi düşüyor.

GELECEĞİ HAZIRLAMAK

Her yeni günde Sahra Halkı, tarihini ve bugünkü yaşamını tüm dünyaya kabul ettirmek için katkılarda bulunan gerek askeri gerekse siyasi yeni zaferler kazanıyor.

Otuzdan fazla siyasi Partinin POLISARIO Cephesiyle ilişkisi var ve Onaltı ülke, 27 Şubat 1976'da kurulan Silahlı Sahra Arap Halkı Demokratik Cumhuriyeti'ni tanımış durumda.

Cumhuriyet'in 2. kuruluş yıldönümünde, Cephenin Genel Sekreteri Muhammed Abdülaziz, «Tüm dünya, Afrika'nın bu bölgesinde, silah gücüyle topraklarından kovulmuş olan ve pek yakında yine aynı güçle tam egemenliğini elde edecek olan bir halkın varlığını inkar edemez durumdadır artık!» diyordu.

Tüm Sahralılar, erkeği, kadını ve çocuğuyla işte bu amaç için yaşıyorlar ve gerek savaş alanında, gerek diğer cephelerde bu amaç için çalışıyorlar.

Bütün kamplarda, siyasal çalışmaları yöneten ve kadınlardan oluşan çalışma komitelerini yönlendiren Cephe Siyasi Bürosu Delegeleri var.

Her kamp, Batı Sahra'daki bir bölgenin adını almış ve yine her kampta, çocukların özgürlüğün ne olduğunu öğrendikleri ve nöbeti devraldıkları okullar bulunuyor.

Kamplar, kadınların önemli sayılara vardığı ulusal milisler tarafından korunuyor. Kadınlar askeri eğitim görüyorlar.

Sahra kadınları, ulusal hastaneyi ve Dajla bölgesinde de bir başka hastaneyi inşa etmişler ve şimdi buralarda hemşire olarak çalışıyorlar.

Cumhuriyetin yıldönümü vesilesiyle kampları ziyaret eden yabancı heyetler, özellikle Sahralı kadının davranışından çok etkileniyorlar.

Çünkü gerçekten, onların toplum içinde üstlendikleri görev, genellikle kadının pek çok şeyden uzak tutulduğu Arap dünyasında istisna teşkil ediyor.

(*)4 Şubat 1979 Tarihli Granma'dan çevrilmiştir.



Sahra'da mücadele zor



Sahra'da Kadının İşi zor



Erkeğinki de... ve topyekün bir Halk Savaşıyor

birlik

Sahibi: Türkiye Sosyalist İşçi Partisi adına Ahmet Kaçmaz — Sorumlu Müdür: Ali Aktürk — Yönetim Yeri: Parmakkapı Tel Sok. 2/4 Beyoğlu/İST. — Abone bedeli: 6 Aylık: 225 TL., 1 Yıllık 450 TL. yurt dışı iki katıdır. Avrupa Temsilciliği: Nilgün Doğançay — 6300 Giessen 1 Postfaach: 5322 Federal Almanya — Banka No: Nilgün Doğançay, Deutsche Bank Kontro Nr: 020 - 1640 Giessen - Deutschland — Baskı: Kültür Matbaacılık — Dizgi: Evren Matbaası - S.B.T.: 7.3.1979